

pensioenfonds

PENSIOENREGLEMENT

PREMIEOVEREENKOMST PENSIOENFONDS PGB

PENSIOENREGLEMENT PREMIEOVEREENKOMST PGB

Ingevolge artikel 23 van de statuten laatstelijk vastgesteld in de bestuursvergadering van 9 november 2017.

Inhoudsopgave

Deel I	Basisregeling Premieovereenkomst	4
HOOFDSTUK I	Definities	4
Artikel 1	Definities	4
HOOFDSTUK II	Deelname	6
Artikel 2	Aanvang en einde van de deelname	6
Artikel 3	Aanspraken van de (gewezen) deelnemer vóór het bereiken van de pensioendatum	6
Artikel 4	Verschuldigde premie en eigen bijdrage deelnemer	7
Artikel 5	Beschikbare premie	7
Artikel 6	Pensioenkapitaal	7
Artikel 7	Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	8
HOOFDSTUK III	Informatieverstrekking	9
Artikel 8	Opgaven en inlichtingen	9
Artikel 9a	Pensioenoverzicht deelnemer	9
Artikel 9b	Opgave aan de gewezen deelnemer	9
Artikel 9c	Opgave aan de gewezen partner	10
Artikel 9d	Opgave aan de pensioengerechtigde	10
Artikel 9e	Opgave op verzoek	10
Artikel 9f	Wijze van informatieverstrekking	10
HOOFDSTUK IV	Opbouw pensioenkapitaal en risicoverzekeringen	11
Artikel 10	Pensioenkapitaal; aanwending op de pensioeningangsdatum	11
Artikel 11	Partner- en wezenpensioen op risicobasis	11
Artikel 12	Bijzonder partnerpensioen	12
Artikel 13	Verevening van ouderdomspensioen bij scheiding	13
Artikel 14	Uitsluiting partner- en wezenpensioen	14
Artikel 15	Aanwending pensioenkapitaal voor aanspraken op ouderdomspensioen 10 jaar voorafgaand aan de pensioendatum	15
HOOFDSTUK V	Flexibele pensionering	15
Artikel 16	VERVALLEN	15
Artikel 16a	Uitruil partnerpensioen in ouderdomspensioen	15
Artikel 17	Vervroeging en uitstel pensioendatum	15
Artikel 18	Tijdelijk ouderdomspensioen	16
Artikel 18a	Voorwaarden bij toepassing deeltijdpensioen op grond van artikel 17	16
Artikel 19	Getrapt pensioen	17
Artikel 20	Gelijk overlevingspensioen	17
Artikel 21	Beperking mogelijkheden flexibele pensionering	17
Artikel 22	Toeslagverlening	18
HOOFDSTUK VI	Uitbetaling en terugvordering	18
Artikel 23	Uitbetaling van de pensioenen	18
Artikel 24	Terugvordering en verjaring	19
HOOFDSTUK VII	Aanspraken na beëindiging van de deelname	19
Artikel 25	Rechten na beëindiging van de deelname	19
Artikel 26	Uitgaande waardeoverdracht	20
Artikel 27	Afkoop	20
HOOFDSTUK VIII	Vrijstellingen	20
Artikel 28	Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren	20

HOOFDSTUK IX Vrijwillige verzekeringen	21
Artikel 29 Vrijwillige voortzetting	21
Artikel 30 Individuele ANW Plus verzekering	21
Artikel 30a Extra inleg	22
HOOFDSTUK X Waardeovername van pensioenaanspraken	22
Artikel 31 Waardeovername van elders opgebouwde pensioenaanspraken	22
HOOFDSTUK XI Wijziging pensioenaanspraken en pensioenrechten	22
Artikel 32 Korting en wijziging in de pensioenaanspraken en pensioenrechten	22
HOOFDSTUK XII Geschillen- en klachtenprocedure	23
Artikel 32 Geschillen- en klachtenprocedure	23
HOOFDSTUK XIII Slotbepalingen	23
Artikel 33 Algemene bepalingen	23
Artikel 33a Overgangsbepaling overgenomen arbeidsongeschiktheidspensioen	24
Artikel 34 Inwerkingtreding	24
Bijlagen	25
Bijlage I: Bedragen 2018	25
Bijlage II: Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen	25
Bijlage III: Inkooptarieven ¹ voor ouderdomspensioen en partnerpensioen	26
Bijlage IV: Factoren bij Hoofdstuk V Flexibele pensionering	27
Bijlage V: Afkoopfactoren voor ouderdomspensioen en nabestaandenpensioen	34
Bijlage VI: Tarieven ANW-hiaatverzekering	36

Deel I Basisregeling Premieovereenkomst

HOOFDSTUK I Definities

Artikel 1 Definities

In dit pensioenreglement wordt verstaan onder:

- a. Werkgever : werkgever in de zin van artikel 4 van de statuten van het fonds;
- b. Werknemer : werknemer in de zin van artikel 5 van de statuten van het fonds;
- c. Deelnemer : werknemer of gewezen werknemer, die pensioenkapitaal verwerft jegens het fonds conform Deel II van dit pensioenreglement;
- d. Parttime deelnemer : werknemer, die krachtens een arbeidsovereenkomst minder uren arbeid verricht dan bij die werkgever, in geval van volledig dienstverband, gebruikelijk is;
- e. Gewezen deelnemer : de (gewezen) werknemer door wie op grond van de pensioenovereenkomst geen pensioenkapitaal jegens het fonds meer wordt verworven en die bij beëindiging van de deelname een pensioenaanspraak of pensioenkapitaal heeft behouden jegens het fonds;
- f. Gewezen partner : de partner van wie het huwelijk dan wel het geregistreerde partnerschap dan wel de relatie in de zin van artikel 1 sub j onder III van dit artikel is beëindigd;
- g. Aanspraakgerechtigde : de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner, die begunstigde is voor het nog niet ingegane pensioen van het fonds;
- h. Gepensioneerde : de pensioengerechtigde voor wie het ouderdomspensioen van het fonds is ingegaan;
- i. Pensioengerechtigde : de persoon voor wie op grond van de pensioenovereenkomst het pensioen van het fonds is ingegaan;
- j. Partner :
 - I. de echtgenoot van de (gewezen) deelnemer of de gepensioneerde;
 - II. de ongehuwde persoon met wie de ongehuwde (gewezen) deelnemer of de ongehuwde gepensioneerde een geregistreerd partnerschap is aangegaan als bedoeld in titel 5A van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek;
 - III. de ongehuwde persoon die geen geregistreerd partnerschap als bedoeld in titel 5A van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek is aangegaan en met wie de ongehuwde (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, die eveneens geen geregistreerd partnerschap als bedoeld in titel 5A van Boek 1 van het Burgerlijk Wetboek is aangegaan, gedurende ten minste een half jaar onafgebroken een gezamenlijke huishouding heeft gevoerd.
Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
 - de gezamenlijke huishouding moet op een door het bestuur te bepalen wijze zijn aangemeld bij het fonds;
 - tussen beide partners moet een notarieel verleden samenlevingscontract, zijn opgesteld, dan wel een door het fonds voorgeschreven verklaring zijn ondertekend;
 - beide partners moeten gedurende de gezamenlijke huishouding op hetzelfde adres zijn ingeschreven in het bevolkingsregister;
 - er is sprake van twee personen waartussen geen bloed- of aanverwantschap in de rechte lijn bestaat.
- Voor de toepassing van dit pensioenreglement kan een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde op enig moment slechts één partner hebben. Het partnerpensioen wordt toegekend aan de nabestaande die als eerste partner van de deelnemer of gepensioneerde kan worden aangemerkt.
- k. Franchise : het gedeelte van het pensioengevend loon waarover krachtens artikel 18a lid 7 van de Wet op de loonbelasting 1964 geen pensioenaanspraken worden verworven. De hoogte van de franchise wordt met inachtneming van de fiscale grenzen bepaald in artikel 5 deel II van dit pensioenreglement;
- l. Pensioengevend loon : het brutoloon van een betreffend loontijdvak van de werkgever in de zin van de Wet op de loonbelasting 1964 waarover pensioen kan worden verworven, met uitzondering van de waarde van het privégebruik van de auto van de zaak, en zoals dit door de werkgever op een door het bestuur te bepalen wijze is opgegeven aan het fonds en is opgenomen in deel II van dit pensioenreglement, met inachtneming van de fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964;
- m. Pensioenaanspraken : het recht op een nog niet ingegaan ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen van het fonds;
- n. Pensioendatum : de eerste van de maand waarin de (gewezen) deelnemer een uitkering op grond van artikel 7a van de Algemene Ouderdomswet (AOW) krijgt uitbetaald;

- o. Pensioeningangsdatum : de pensioendatum, dan wel de datum waarop door vervroeging of uitstel het pensioen daadwerkelijk geheel of gedeeltelijk is ingegaan;
- p. Pensioenrichtleeftijd : de eerste dag van de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 68 jaar bereikt;
- q. Pensioenrechten : het recht op een ingegaan ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen van het fonds,
- r. Scheiding : echtscheiding of ontbinding van het huwelijk na scheiding van tafel en bed, of beëindiging van het geregistreerd partnerschap anders dan door de dood of vermissing dan wel door een huwelijk met de vroegere geregistreerde partner; of beëindiging van de bij het fonds aangemelde gezamenlijke huishouding;
- s. Ouderschapsverlof : periode als bedoeld in artikel 6.2 van de Wet arbeid en zorg;
- t. Zorgverlof/educatief verlof : een, met instandhouding van de arbeidsovereenkomst, tussen werkgever en werknemer overeengekomen gehele of gedeeltelijke onderbreking van de arbeid ten behoeve van zorg of educatie waaronder mede wordt verstaan het vergroten van arbeidskwalificatie;
- u. Onbetaald verlof : een, met instandhouding van de arbeidsovereenkomst, tussen werkgever en werknemer overeengekomen verlof met betrekking tot gehele of gedeeltelijke onderbreking van de arbeid zonder loondoorbetaling;
- v. Sector : een (deel van een) bedrijfstak zoals omschreven in de statuten van het fonds;
- w. Sectorbepalingen : de onderdelen van de pensioenregeling premieovereenkomst van een sector die afwijken van de basisregeling premieovereenkomst van het fonds en welke zijn omschreven in deel II van dit pensioenreglement;
- x. Arbeidsongeschiktheids-
wetgeving : Wet op de arbeidsongeschiktheidsverzekering (WAO), respectievelijk Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA);
- y. Arbeidsongeschiktheid : de eerste dag van toekenning van een WAO- respectievelijk een WIA-uitkering;
- z. Fonds : Stichting Pensioenfonds PGB;
- aa. Bestuur : het bestuur van het fonds;
- ab. Uitvoeringsorganisatie : PGB Pensioendiensten B.V., de administrateur van het fonds;
- ac. Beleidsdekkingsgraad : het gemiddelde van de dekkingsgraden van het fonds ultimo van de maand van vaststelling en van de elf maanden daaraan voorafgaand;
- ad. Dekkingsgraad : de verhouding tussen het aanwezige pensioenvermogen en de contante waarde van de pensioenaanspraken en de pensioenrechten, uitgedrukt in een percentage zoals dat steeds door het bestuur wordt vastgesteld;
- ae. Pensioenkapitaal : de som van de gestorte beschikbare premies vermeerderd of verminderd met het beleggingsresultaat;
- af. Beleggingsresultaat : Het resultaat na inhouding van kosten van de door het fonds belegde beschikbare premies overeenkomstig de vastgestelde life cycle;
- ag. Benuttingspercentage : een percentage waarmee de staffel wordt toegepast;
- ah. Staffel : de beschikbare premiestaffel zoals opgenomen in Deel II van dit pensioenreglement;
- ai. 3% staffel : de beschikbare premiestaffel gebaseerd op 3% rekenrente;
- aj. 4% staffel : de beschikbare premiestaffel gebaseerd op 4% rekenrente;
- ak. Ziekte : ziekte in de zin van artikel 7:629 van het Burgerlijk Wetboek dan wel in de zin van de Ziektewet;
- al. Life cycle: : het door de werkgever of door de sector met het fonds overeengekomen beleggingsprofiel.
- am. Opslagen : De opslagen zoals opgenomen in artikel 8 Deel II van dit pensioenreglement.
- an. Maximum pensioengevend
loon : Het maximum pensioengevend loon zoals genoemd in artikel 18ga van de Wet op de loonbelasting 1964;
- ao. Wachtijd : de wachttijd in de zin van Hoofdstuk 3 van de Wet werk en inkomen naar arbeidsvermogen (WIA);
- ap. Werktijdvermindering: : het in verband met demotie binnen 10 jaar voorafgaand aan de AOW-gerechtigde leeftijd bij dezelfde of een andere aangesloten werkgever een nieuwe dienstverhouding aanvaarden met een lager salaris, dan geldt het inkomen vóór het aanvaarden van het lagere salaris als zijn pensioengevend inkomen;
- aq. Legalisatie: : het laten verklaren door een ambtenaar van de gemeente, een advocaat of een notaris dat een handtekening daadwerkelijk geplaatst is door de "ondergetekende".

HOOFDSTUK II Deelname

Artikel 2 Aanvang en einde van de deelname

- (1) De deelname vangt aan op de eerste dag van indiensttreding bij de werkgever dan wel de dag van aansluiting van de werkgever bij het fonds.
- (2) De deelname eindigt:
 - a. bij het bereiken van de pensioeningangsdatum, doch uiterlijk op de pensioendatum;
 - b. bij beëindiging van de status van werknemer behalve in het geval de deelnemer in aanmerking komt voor premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid als bedoeld in artikel 7 van dit pensioenreglement;
 - c. bij beëindiging van de premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid;
 - d. bij overlijden van de deelnemer;
 - e. bij beëindiging van de vrijwillige deelname;
 - f. op de dag dat de werkgever van de werknemer niet langer als aangesloten werkgever is aan te merken.
- (3) De deelname wordt, gedurende de periode dat de werknemer zijn arbeid geheel of gedeeltelijk onderbreekt in verband met zorgverlof/educatief verlof of onbetaald verlof, naar de mate van deze onderbreking opgeschort, tenzij dit pensioenreglement anders bepaalt.
- (4) Het fonds administreert de deelnemersjaren van de deelnemers.

Artikel 3 Aanspraken van de (gewezen) deelnemer vóór het bereiken van de pensioendatum

- (1) Het karakter van de in dit pensioenreglement opgenomen pensioenregeling bestaande uit pensioenkapitaal is een premieovereenkomst in de zin van artikel 10 van de Pensioenwet. Het karakter van de in dit pensioenreglement opgenomen pensioenregeling bestaande uit partner- en wezenpensioen op risicobasis bij overlijden van de deelnemer voor de pensioendatum is een uitkeringsovereenkomst in de zin van artikel 10 van de Pensioenwet.
- (2) De deelnemer heeft aanspraak op:
 - a. een periodiek door de werkgever ter beschikking te stellen beschikbare premie conform artikel 2 van Deel II van dit pensioenreglement;
 - b. partnerpensioen op risicobasis conform artikel 11 ten behoeve van de partner van de deelnemer bij overlijden van de deelnemer vóór pensioendatum;
 - c. wezenpensioen op risicobasis conform artikel 11 ten behoeve van de kinderen van de deelnemer bij overlijden van de deelnemer vóór pensioendatum;
 - d. premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid conform artikel 7.
- (3) De gewezen deelnemer die, aansluitend aan het einde van de deelname en na onvrijwillig ontslag zoals bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965, recht heeft op een inkomensvervangende, loongerelateerde uitkering op grond van de Werkloosheidswet, behoudt gedurende de periode dat hij de uitkering op grond van de Werkloosheidswet ontvangt, aanspraak op partnerpensioen ten behoeve van de op het tijdstip van einde van de deelname aanwezige partner. De hoogte van het partnerpensioen wordt vastgesteld alsof hetzelfde pensioen op opbouwbasis zou zijn overeengekomen waarbij rekening wordt gehouden met het partnerpensioen dat wordt verkregen als gevolg van een uitruil van ouderdompensioen in partnerpensioen conform artikel 25.
- (4) De aanspraak op bijzonder partnerpensioen komt, behoudens het bepaalde in artikel 12, toe aan de gewezen partner van een (gewezen) deelnemer of gepensioneerde.
- (5) De aanspraak op wezenpensioen komt toe aan elk eigen kind beneden de leeftijd van 18 jaar, die tot de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde in familierechtelijke betrekking staat in de zin van het Burgerlijk Wetboek, met inachtneming van artikel 18, eerste lid sub a ten derde van de Wet op de loonbelasting 1964.

Met kinderen in de vorige volzin bedoeld worden gelijkgesteld pleeg- of stiefkinderen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde, die door de aanspraakgerechtigde of gepensioneerde als een eigen kind worden onderhouden, met inachtneming van artikel 18, eerste lid sub a ten derde van de Wet op de loonbelasting 1964.

Met kinderen beneden de leeftijd van 18 jaar worden gelijkgesteld kinderen van 18 tot 27 jaar, die door middel van een studieverklaring van de onderwijsinstelling aantonen dat de voor werkzaamheden beschikbare tijd voor minimaal 18 uur per week in beslag wordt genomen door het volgen van onderwijs of een beroepsopleiding.

- (6) De deelnemer behoudt gedurende de periode van zorgverlof of educatief verlof uitsluitend de in lid 2 sub b, c en d genoemde aanspraken op partner- en wezenpensioen en premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid als ware de deelname niet geheel of gedeeltelijk opgeschort vanwege de periode van zorgverlof of educatief verlof.

- (7) De deelnemer behoudt gedurende de periode van onbetaald verlof tot een maximum van 18 maanden uitsluitend de in lid 2 sub b en c genoemde aanspraken op partner- en wezenpensioen als ware de deelname niet geheel of gedeeltelijk opgeschort vanwege de periode van onbetaald verlof, een en ander met inachtneming van het bepaalde in artikel 10a van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965.
- (8) De deelnemer behoudt gedurende de periode van ouderschapsverlof de in lid 2 genoemde aanspraken als ware de deelname niet geheel of gedeeltelijk opgeschort vanwege de periode van ouderschapsverlof.
- (9) Bij toepassing van hetgeen bepaald is in de leden 6 tot met 8 van dit artikel, geldt als pensioengevend loon het pensioengevend loon dat direct voorafgaande aan de periode van verlof door de deelnemer is genoten, met inachtneming van het maximum pensioengevend loon en de overige fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964. Bij toepassing van hetgeen is bepaald in de leden 6 tot en met 8 gelden tevens de voorwaarden opgenomen in artikel 10a van het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 en aanverwante regelgeving.
- (10) Indien een deelnemer met zijn werkgever afspraken heeft gemaakt over werktijdvermindering, dan kan het fonds meewerken aan toepassing tot een maximum van 100% voortzetting van de pensioenopbouw. In afwijking van artikel 4 van deel II van dit pensioenreglement wordt in dat geval uitgegaan van het loon, zoals dat gold direct voorafgaand aan de werktijdvermindering. Hierbij gelden de volgende voorwaarden:
 - a. de afspraken inzake werktijdvermindering zijn opgenomen in de pensioenovereenkomst of cao zoals die van toepassing is op de werknemer;
 - b. de werktijdvermindering is aanvaard in de periode die aanvangt 10 jaar direct voorafgaande aan de pensioendatum;
 - c. de deelnemer behoudt na de werktijdvermindering ten minste 50% van zijn loon direct voorafgaand aan de werktijdvermindering;
 - d. Bij toepassing van hetgeen is bepaald in dit artikellid gelden de voorwaarden opgenomen in artikel 10a en 10b lid 3 van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965 en aanverwante regelgeving.

Artikel 4 Verschuldigde premie en eigen bijdrage deelnemer

- (1) Voor de financiering van de pensioenaanspraken als genoemd in artikel 3 van dit pensioenreglement is de werkgever premie aan het fonds verschuldigd. De premie wordt maandelijks vastgesteld en in rekening gebracht bij de werkgever. De hoogte van de verschuldigde premie is bepaald in artikel 8 van deel II van dit pensioenreglement. Deze premie is verschuldigd voor alle deelnemers en wordt bij de werkgever in rekening gebracht. Als een deelnemer niet het volledige kalenderjaar heeft deelgenomen aan het fonds, is de premie voor dat jaar naar evenredigheid verschuldigd. Het bestuur is bevoegd de opslagen jaarlijks aan te passen.
- (2) Bijdrage van de deelnemer
Werkgever en werknemer kunnen - met inachtneming van het bepaalde in artikel 120 lid 1 Pensioenwet - een eigen bijdrage van de deelnemer overeenkomen. De eigen bijdrage wordt door de werkgever in ieder loontijdvak op het loon van de werknemer ingehouden. De hoogte van de eigen bijdrage is bepaald in artikel 8 van Deel II van dit pensioenreglement.

Artikel 5 Beschikbare premie

- (1) Ten behoeve van de deelnemer wordt door de werkgever een premie beschikbaar gesteld vanaf de aanvang van deelname. Bij aanvang van deelname en vervolgens per loontijdvak van de werkgever, wordt voor de deelnemer de hoogte van de beschikbare premie vastgesteld. Hierbij wordt uitgegaan van de feitelijke leeftijd op 1 januari van enig jaar. Vaststelling vindt plaats conform de bepalingen in deel II van dit pensioenreglement.
- (2) De beschikbare premie is een percentage van de pensioengrondslag. Het percentage beschikbare premie, alsmede het benuttingspercentage, is bepaald in artikel 2 van Deel II van dit pensioenreglement. De vaststelling van de hoogte van de beschikbare premie in enig loontijdvak vindt plaats op basis van de leeftijd van de deelnemer, de pensioengrondslag per de eerste dag van het desbetreffende loontijdvak en het bijbehorende beschikbare premiepercentage.

Artikel 6 Pensioenkapitaal

- (1) Voor iedere deelnemer wordt door het fonds ter administratie van de hoogte van het met de beschikbare premies en het beleggingsresultaat daarop te vormen pensioenkapitaal een eigen pensioenrekening geopend. De toevoeging van de beschikbare premie vindt plaats in de vorm van een belegging van de beschikbare premie. Het pensioenkapitaal op deze pensioenrekening is eigendom van het fonds.

- (2) Het pensioenkapitaal en de daaraan nog toe te voegen beschikbare premies worden door het fonds belegd overeenkomstig de life cycle. Het fonds stelt periodiek het met het pensioenkapitaal behaalde beleggingsresultaat vast.
- (3) Het beleggingsresultaat kan zowel positief als negatief zijn. Het beleggingsrisico is daarmee voor rekening van de (gewezen) deelnemer.
- (4) Maandelijks worden beheerskosten in mindering gebracht op het pensioenkapitaal van de (gewezen) deelnemer.

Artikel 7 Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid

- (1) Ten behoeve van een deelnemer bestaat aanspraak op (gedeeltelijke) vrijstelling van premiebetaling ingeval van arbeidsongeschiktheid conform de hierna volgende bepalingen.
- (2) De in het vorige lid bedoelde aanspraak op vrijstelling van premiebetaling gaat in zodra de deelnemer arbeidsongeschikt is in de zin van de arbeidsongeschiktheidswetgeving en wordt voortgezet zolang de arbeidsongeschiktheid voortduurt en tot de pensioeningangsdatum doch uiterlijk tot de pensioendatum van de deelnemer.
- (3) Om voor vrijstelling van premiebetaling in aanmerking te komen, moet de deelnemer op de dag voorafgaand aan de wachttijd als bedoeld in de arbeidsongeschiktheidswetgeving deelnemer in het fonds zijn en aansluitend aan de wachttijd dan wel binnen vier weken na deze wachttijd recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering toegekend krijgen.
- (4) De deelnemer die arbeidsongeschikt wordt, komt krachtens dit artikel voor vrijstelling van premiebetaling in aanmerking naar de mate van zijn arbeidsongeschiktheid. Indien de deelnemer op het moment dat de deelname aanvangt reeds gedeeltelijk arbeidsongeschikt is in de zin van de arbeidsongeschiktheidswetgeving, wordt vrijstelling van premiebetaling door het fonds uitsluitend verleend indien en voor zover er sprake is van toename van de arbeidsongeschiktheid tijdens de deelname aan het fonds gerekend vanaf de mate van arbeidsongeschiktheid zoals deze geldt op het moment dat de deelname aanvangt.

Het in de vorige volzin bepaalde geldt eveneens ten aanzien van de deelnemer die op het moment dat de deelname aanvangt reeds de wachttijd als bedoeld in de arbeidsongeschiktheidswetgeving doorloopt en aansluitend aan de wachttijd dan wel binnen vier weken na deze wachttijd recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering krijgt toegekend. In dat geval wordt uitsluitend vrijstelling van premiebetaling door het fonds verleend indien en voor zover er sprake is van toename van de arbeidsongeschiktheid tijdens de deelname aan het fonds gerekend vanaf de mate van arbeidsongeschiktheid zoals deze geldt bij de eerste toekenning van het recht op een arbeidsongeschiktheidsuitkering na afloop van de genoemde wachttijd.

- (5) Na beëindiging van de status van werknemer kan de mate van vrijstelling van premiebetaling bij het fonds niet meer toenemen. Wanneer de arbeidsongeschiktheid van de deelnemer eindigt en de arbeidsongeschiktheid, binnen vier weken herleeft, wordt de vrijstelling van premiebetaling opnieuw voortgezet. De vrijstelling van premiebetaling wordt in dat geval gebaseerd op maximaal de mate van arbeidsongeschiktheid zoals deze gold op het moment van de eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheid.
- (6) Bij (gedeeltelijke) arbeidsongeschiktheid geldt vrijstelling van premiebetaling, afhankelijk van de mate van arbeidsongeschiktheid. De mate van premievrije pensioenopbouw is bepaald in artikel 7 van Deel II van dit pensioenreglement.
- (7) Om in aanmerking te komen voor vrijstelling van premiebetaling dient de deelnemer zich daarvoor bij het fonds aan te melden op een door het bestuur te bepalen wijze.
- (8) Voor een deelnemer voor wie een beschikbare premie aan het pensioenkapitaal wordt toegevoegd en die tegelijkertijd in aanmerking komt voor vrijstelling van premiebetaling als bedoeld in de vorige leden zal de totale aan het pensioenkapitaal toe te voegen beschikbare premie over de betreffende periode nimmer meer bedragen dan de beschikbare premie die toegevoegd zou zijn indien de deelnemer niet arbeidsongeschikt zou zijn geworden.
- (9) Als de arbeidsongeschikte deelnemer op grond van zijn leeftijd in aanmerking komt voor een hogere beschikbare premie zal de vrijgestelde beschikbare premie ook stijgen overeenkomstig de beschikbare premiestaffel als bepaald in artikel 2 van Deel II van dit pensioenreglement.
- (10) De premievrije voortzetting vindt plaats op basis van het reglement zoals dat geldt op de ingangsdatum van de premievrije voortzetting en zoals dat nadien wordt gewijzigd, alsmede op basis van de omstandigheden zoals deze golden op de datum van ingang van de voortzetting. Hierbij wordt de pensioengrondslag in aanmerking genomen

zoals die op dat moment voor de deelnemer van toepassing was, waarbij geldt dat als pensioengevend loon in aanmerking wordt genomen het gemiddelde pensioengevende loon over de laatste drie volle kalenderjaren, direct voorafgaande aan het jaar van intrede van de arbeidsongeschiktheid. Bij strijdigheid met de fiscale grenzen vindt aanpassing plaats van de pensioengrondslag aan de fiscale grenzen zoals deze zijn vastgelegd in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964.

- (11) De hoogte van de opslag voor vrijstelling van premiebetaling uit hoofde van dit artikel is bepaald in artikel 7 van Deel II van dit pensioenreglement. Het bestuur stelt jaarlijks het opslagpercentage vast.

HOOFDSTUK III Informatieverstrekking

Artikel 8 Opgaven en inlichtingen

- (1) De deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde is verplicht op de tijdstippen en over de tijdvakken als door het bestuur bepaald aan het fonds of diens gemachtigde alle inlichtingen en opgaven te verstrekken, die het bestuur voor de uitvoering van dit pensioenreglement noodzakelijk acht.
- (2) Het bestuur kan de toepassing van het in dit pensioenreglement bepaalde afhankelijk stellen van het naleven door de deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde van de in dit artikel bedoelde verplichtingen.
- (3) Indien de deelnemer, gewezen deelnemer, andere aanspraakgerechtigde of pensioengerechtigde op enig moment er subjectief mee bekend wordt of objectief geacht kan worden er mee bekend te zijn dat aanmelding bij het fonds niet heeft plaatsgevonden en hij zich alsnog bij het fonds aanmeldt, zal zijn deelnameperiode, teruggerekend, worden vastgesteld op de periode vanaf het tijdstip van aanmelding tot aan het tijdstip waarop de aanmelding had moeten plaatsvinden.
- (4) Het fonds zorgt dat de deelnemers bij aanvang van deelname op de hoogte gesteld worden van de inhoud van de pensioenregeling overeenkomstig het bepaalde in de Pensioenwet.

Artikel 9a Pensioenoverzicht deelnemer

- (1) De deelnemer ontvangt jaarlijks een opgave met de hoogte van de stand van het pensioenkapitaal per 31 december van het voorafgaande kalenderjaar. Indien en voor zover het kapitaal van de deelnemer reeds is aangewend overeenkomstig artikel 15, ontvangt de deelnemer bij de in dit lid genoemde opgave (eveneens) een opgave van de verworven pensioenaanspraken per 31 december van het voorafgaande kalenderjaar. Verder verstrekt het fonds de deelnemer alle informatie waar deze volgens de Pensioenwet recht op heeft.
- (2) De deelnemer ontvangt jaarlijks bij de in lid 1 genoemde opgave een opgave van een indicatie van de hoogte van het ouderdomspensioen en partnerpensioen dat op de pensioendatum op basis van de stand van het pensioenkapitaal per 31 december van het voorafgaande kalenderjaar, op basis van door het bestuur, vastgestelde grondslagen kan worden bepaald.
- (3) De deelnemer ontvangt jaarlijks een opgave van de aan het voorafgaande kalenderjaar toe te rekenen waardeaanwinst van pensioenaanspraken overeenkomstig artikel 3.127 van de Wet inkomstenbelasting 2001 en de daarop berustende bepalingen. Tevens wordt informatie verstrekt over de toeslagverlening.

Artikel 9b Opgave aan de gewezen deelnemer

- (1) Het fonds verstrekt in de vorm van een uniform pensioenoverzicht bij beëindiging van de deelname anders dan door overlijden of door het bereiken van de pensioendatum:
 - a. een opgave van het op het moment van beëindiging aanwezige pensioenkapitaal;
 - b. informatie die voor de deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is; en
 - c. omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van het fonds.
- (2) Ten minste één keer in de vijf jaar verstrekt het fonds in de vorm van een uniform pensioenoverzicht de gewezen deelnemer een opgave van het dan aanwezige pensioenkapitaal. Indien en voor zover het kapitaal van de gewezen deelnemer reeds is aangewend overeenkomstig artikel 15, wordt bij de in dit lid genoemde opgave (eveneens) een opgave verstrekt van de op dat moment verworven pensioenaanspraken.

Artikel 9c Opgave aan de gewezen partner

Het fonds verstrekt in de vorm van een uniform pensioenoverzicht aan degene die gewezen partner wordt en een deel van het pensioenkapitaal toegerekend krijgt als bedoeld in artikel 10 bij het ontstaan en vervolgens ten minste één keer in de vijf jaar:

- a. een opgave van het aan de gewezen partner toegerekende deel van het pensioenkapitaal; en
- b. informatie die voor de gewezen partner specifiek van belang is.
- c. alle overige informatie waar zij volgens de Pensioenwet recht op hebben.

Artikel 9d Opgave aan de pensioengerechtigde

- (1) Het fonds verstrekt aan degene die pensioengerechtigde wordt bij aanvang van de uitkering van pensioen en vervolgens jaarlijks:
 - a. een opgave van zijn pensioenrecht;
 - b. een opgave van het meeverzekerd partnerpensioen indien daar voor gekozen is; en
 - c. informatie over de toeslagverlening.
- (2) Het fonds informeert de pensioengerechtigde binnen drie maanden na een wijziging van het toeslagbeleid over die wijziging.

Artikel 9e Opgave op verzoek

- (1) Het fonds verstrekt de deelnemer, de gewezen deelnemer, de gewezen partner en de pensioengerechtigde op verzoek:
 - a. het voor betrokkene geldende pensioenreglement;
 - b. het bestuursverslag en de jaarrekening van het fonds;
 - c. het uitvoeringsreglement;
 - d. de voor betrokkene relevante informatie over beleggingen;
 - e. de verklaring inzake beleggingsbeginselen;
 - f. een eventueel van toepassing zijnde herstelplan;
 - g. informatie over de hoogte van de dekkingsgraad;
 - h. informatie over het van toepassing zijn van een aanwijzing door De Nederlandsche Bank of Autoriteit Financiële Markten;
 - i. informatie over de aanstelling van een bewindvoerder;
 - j. informatie over de gevolgen van uitruil;
 - k. indicatie van het te bereiken pensioenkapitaal op de pensioendatum;
 - l. indicatie van de hoogte van de in te kopen periodieke uitkeringen bij aanwending van het pensioenkapitaal als bedoeld onder lid 1 sub k van dit artikel.
- (2) Het fonds verstrekt deze informatie op verzoek ook aan vertegenwoordigers van deelnemers, gewezen deelnemers, gewezen partners of pensioengerechtigden.
- (3) Het fonds verstrekt de gewezen deelnemers op verzoek een opgave van het bij beëindiging van de deelneming ontstane pensioenkapitaal.
- (4) Op verzoek van de (gewezen) deelnemer verstrekt het fonds een opgave van de deelnemingsjaren en de schriftelijke bescheiden die de deelnemingsperioden kunnen staven. De opgave wordt verstrekt binnen drie maanden nadat het verzoek bij het fonds is binnengekomen.
- (5) De informatie op grond van lid 1 van dit artikel wordt kosteloos verstrekt.

Artikel 9f Wijze van informatieverstrekking

- (1) Het fonds verstrekt met in achtneming van de bepalingen van de Pensioenwet, de informatie digitaal, tenzij de deelnemer, gewezen deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde niet instemt met elektronische informatieverstrekking.
- (2) Het fonds zal de informatie zenden aan het laatst haar bekende adres. Indien bij schriftelijke informatie dit adres onjuist blijkt te zijn wordt navraag gedaan bij de gemeentelijke basisadministratie in de laatst bekende woonplaats van betrokkene.
- (3) Kosten die het fonds maakt, omdat betrokkene verzuimd heeft een adreswijziging door te geven, kunnen door het fonds bij betrokkene in rekening worden gebracht. Deze kosten kunnen niet direct in mindering worden gebracht op de uitkering.

HOOFDSTUK IV Opbouw pensioenkapitaal en risicoverzekeringen

Artikel 10 Pensioenkapitaal; aanwending op de pensioeningangsdatum

- (1) Indien en voor zover het pensioenkapitaal nog niet is aangewend overeenkomstig artikel 15 zal dit bij in leven zijn van de (gewezen) deelnemer op de (vervroegde) pensioeningangsdatum worden gebruikt als koopsom voor de aankoop bij het fonds van:
 - een vanaf de pensioeningangsdatum ingaand levenslang ouderdomspensioen ten behoeve van de gepensioneerde;
 - een aanspraak op levenslang partnerpensioen ten behoeve van de partner bij overlijden van de gepensioneerde na de pensioeningangsdatum ter grootte van 70% van het ouderdomspensioen;
 - een aanspraak op tijdelijk wezenpensioen ten behoeve van eventuele kinderen, zoals bedoeld van artikel 3 lid 5, van de gepensioneerde ter grootte van 14% van het ouderdomspensioen.
- (2)
 - a. Indien er voor de (gewezen) deelnemer een 4% staffel geldt en op de pensioeningangsdatum blijkt dat de begrenzing van artikel 10 lid 2 sub a van dit artikel als gevolg van aanwending van het pensioenkapitaal dreigt te worden overschreden, zal het meerdere van het pensioenkapitaal als een bedrag ineens aan de rechthebbende worden uitgekeerd na inhouding door het fonds van de wettelijk voorgeschreven inhoudingen en met inachtneming van hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964.
 - b. Indien voor de (gewezen) deelnemer een 3% staffel geldt en er blijkt op enig moment dat bij aanwending van het pensioenkapitaal dat het omgezette ouderdomspensioen, partnerpensioen en/of wezenpensioen hoger is dan de fiscale grenzen zoals opgenomen in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 en aanverwante regelgeving, dan is het fonds bevoegd het pensioenkapitaal zodanig te korten dat wordt voldaan aan de fiscale grenzen. Het bedrag van de korting vervalt aan het fonds. Het fonds zal op meerdere momenten de hoogte van het pensioen toetsen aan de fiscale grenzen zoals opgenomen in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964, bijlage IV van het besluit van 17 december 2014, nr. BLKB2014/2132M en bepaald is in overige aanverwante regelgeving. Het aanwezige pensioenkapitaal wordt gekort als er meer pensioenkapitaal is dan nodig voor de aankoop van het fiscaal maximale pensioen.
- (3) Het ouderdomspensioen gaat in op de pensioeningangsdatum en wordt levenslang per maand achteraf uitgekeerd tot en met de maand van overlijden van de gepensioneerde.
- (4) Het partnerpensioen gaat bij overlijden van de gepensioneerde na de pensioeningangsdatum in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de gepensioneerde overlijdt en wordt uitgekeerd tot en met de maand waarin de partner overlijdt. Het in de vorige volzin bepaalde geldt op overeenkomstige wijze ten aanzien van het bijzonder partnerpensioen ten behoeve van de gewezen partner.
- (5) Het wezenpensioen gaat bij overlijden van de gepensioneerde na de pensioeningangsdatum in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de gepensioneerde overlijdt en wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin het kind de 18 jaar wordt of, indien dat eerder is, tot en met de maand waarin het kind overlijdt.
- (6) In afwijking van het bepaalde in lid 5 van dit artikel vindt de uitkering van het wezenpensioen aan het kind plaats tot en met de laatste dag van de maand waarin het kind de 27 jaar wordt of, indien dat eerder is, tot en met de laatste dag van de maand waarin het kind overlijdt of tot en met de maand waarin het kind tijdens de voor werkzaamheden overdag beschikbare tijd minder dan 18 uur per week onderwijs of een beroepsopleiding volgt.
- (7) Het wezenpensioen wordt verdubbeld voor een kind indien beide ouders of verzorgers zijn overleden. Het wezenpensioen wordt voor ten hoogste vijf kinderen uitgekeerd. Zijn er meer dan vijf wezenpensioengerechtigde kinderen dan wordt het totale bedrag aan wezenpensioen verdeeld over alle kinderen, ieder een gelijk deel. Indien nadien het aantal voor wezenpensioen in aanmerking komende kinderen wijzigt, dan heeft dit geen invloed op de hoogte van het vastgestelde wezenpensioen.

Artikel 11 Partner- en wezenpensioen op risicobasis

- (1) Bij overlijden van de deelnemer vóór het bereiken van de pensioeningangsdatum wordt aan zijn partner en/of zijn kinderen een partnerpensioen respectievelijk wezenpensioen uitgekeerd met inachtneming van de hierna opgenomen bepalingen.
- (2) Het partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioeningangsdatum gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer overlijdt en wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand waarin de partner overlijdt. In geval van overlijden van de deelnemer wordt voor de berekening van het ouderdomspensioen dat verworven zou kunnen worden vanaf de overlijdensdatum tot de pensioendatum van de deelnemer het

gemiddelde pensioengevende loon over maximaal de laatste drie volle kalenderjaren, direct voorafgaande aan het jaar van overlijden van de deelnemer, in aanmerking genomen;

- (3) Het wezenpensioen bij overlijden vóór de pensioeningangsdatum gaat in op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de deelnemer overlijdt en eindigt uiterlijk op de laatste dag van de maand waarin het kind 18 jaar wordt of, indien dat eerder is, tot en met de maand waarin het kind overlijdt.
- (4) In afwijking van het bepaalde in lid 3 van dit artikel vindt de uitkering van het wezenpensioen aan het kind plaats tot en met de maand waarin het kind de 27-jarige leeftijd bereikt of indien dat eerder is, tot en met de maand waarin het kind overlijdt of tot en met de maand waarin het kind tijdens de voor werkzaamheden overdag beschikbare tijd minder dan 18 uur per week onderwijs of een beroepsopleiding volgt.
- (5) Het wezenpensioen wordt verdubbeld voor een kind waarvan beide ouders of verzorgers zijn overleden. Het wezenpensioen wordt voor ten hoogste vijf kinderen uitgekeerd. Zijn er meer dan vijf wezenpensioengerechtigde kinderen dan wordt het totale bedrag aan wezenpensioenen verdeeld over alle kinderen, ieder een gelijk deel. Indien nadien het aantal voor wezenpensioenen in aanmerking komende kinderen wijzigt, dan heeft dit geen invloed op de hoogte van het vastgestelde wezenpensioenen.
- (6) Bij overlijden van de deelnemer vóór de pensioeningangsdatum is een partnerpensioen verzekerd conform artikel 3 Deel II van dit pensioenreglement.
- (7) Bij overlijden van de deelnemer vóór de pensioeningangsdatum is een wezenpensioen verzekerd conform artikel 3 Deel II van dit pensioenreglement.
- (8) Het jaarlijks partnerpensioen bij overlijden vóór de pensioeningangsdatum als bedoeld in lid 2 wordt tot de pensioeningangsdatum op risicobasis verzekerd. Dit betekent dat het partnerpensioen zonder waarde vervalt bij:
 - beëindiging van deelname anders dan door overlijden;
 - scheiding;
 - het bereiken van de pensioeningangsdatum doch uiterlijk op de pensioendatum.
- (9) Indien de deelnemer een partner als begunstigde van het partnerpensioen aanmeldt, verstrekt het fonds aan de deelnemer een bevestiging van de aanmelding;
- (10) Met betrekking tot de periode waarin de deelnemer in deeltijd heeft gewerkt, wordt bij vaststelling van de periode betrekking hebbende deel van het jaarlijks partner- en wezenpensioen rekening gehouden met de in die periode geldende deeltijdfactor.
- (11) Bij overlijden van de deelnemer vervalt het pensioenkapitaal aan het fonds.

Artikel 12 Bijzonder partnerpensioen

- (1) In geval van scheiding van de (gewezen) deelnemer vóór de pensioeningangsdatum verkrijgt de gewezen partner een aanspraak op bijzonder partnerpensioen waarvan de hoogte als volgt wordt vastgesteld.
 - a. allereerst wordt per de scheidingsdatum de hoogte van het met het op de scheidingsdatum aanwezige pensioenkapitaal aan te kopen partnerpensioen berekend, uitgaande van de aankoop van een ouderdompensioen en een partnerpensioen ter grootte van 70% van het ouderdompensioen, met inachtneming van de overige bepalingen in het pensioenreglement;
 - b. vervolgens wordt berekend welke koopsom, op basis van door het bestuur vastgestelde grondslagen, benodigd is voor de aankoop van het partnerpensioen als bedoeld in sub a;
 - c. de aldus sub b vastgestelde koopsom wordt onttrokken aan het saldo van het pensioenkapitaal en wordt door het fonds als bijzonder partnerpensioenkapitaal separaat geadministreerd;
 - d. Indien er voor de scheidingsdatum reeds sprake is van omgezet pensioenkapitaal in pensioenaanspraken op grond van artikel 15 van dit pensioenreglement, dan wordt de daaruit voortvloeiende aanspraak op partnerpensioenen toegekend als bijzonder partnerpensioen overeenkomstig het tweede lid van dit artikel;
 - e. Het op grond van dit lid door het fonds vastgestelde pensioenkapitaal voor bijzonder partnerpensioen wordt vanaf het tijdstip van scheiding tot de pensioendatum door het fonds op een aparte pensioenrekening belegd conform de in het pensioenreglement geldende life cycle. Iedere wijziging in de belegging(en) van het pensioenkapitaal geldt op overeenkomstige wijze ten aanzien van de belegging(en) van het pensioenkapitaal bestemd voor het bijzonder partnerpensioen.
 - f. Het bijzonder partnerpensioenkapitaal wordt uiterlijk op de pensioeningangsdatum, mits de (gewezen) deelnemer nog in leven is, aangewend voor de aankoop bij het fonds van een aanspraak op bijzonder partnerpensioen. Artikel 15 van het pensioenreglement is onverkort van toepassing.

Bij overlijden van een gewezen partner voor de pensioeningangsdatum van de (gewezen) deelnemer met een aanspraak op bijzonder partnerpensioenkapitaal, wordt het bijzonder partnerpensioenkapitaal toegevoegd aan het pensioenkapitaal van de (gewezen) deelnemer.

- (2) In geval van scheiding van de (gewezen) deelnemer met een aanspraak op partnerpensioen, wordt aan de gewezen partner de op het tijdstip van scheiding aanwezige aanspraak op partnerpensioen als aanspraak op bijzonder partnerpensioen toegekend. De hoogte van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen is gelijk aan de hoogte van de aanspraak op partnerpensioen direct voorafgaand aan het tijdstip van scheiding. Bij overlijden van een gewezen partner met een aanspraak op bijzonder partnerpensioen, wordt de aanspraak op bijzonder partnerpensioen toegevoegd aan de aanspraak op partnerpensioen van de (gewezen) deelnemer.
- (3) In geval van scheiding van de gepensioneerde, wordt aan de gewezen partner de op het tijdstip van scheiding aanwezige aanspraak op partnerpensioen als aanspraak op bijzonder partnerpensioen aan de gewezen partner toegekend. De hoogte van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen is gelijk aan de hoogte van de aanspraak op partnerpensioen direct voorafgaand aan het tijdstip van scheiding. Bij overlijden van een gewezen partner met een aanspraak op bijzonder partnerpensioen, vervalt deze aanspraak aan het fonds.
- (4) Het bepaalde in dit artikel vindt geen toepassing indien de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de (gewezen) partner, op een door het fonds voorgeschreven wijze anders overeenkomen of de rechter bij de beschikking inzake scheiding op hun gemeenschappelijk verzoek anders heeft beslist, een en ander mits het bestuur zich vooraf schriftelijk bereid heeft verklaard een uit die afwijking voortvloeiend pensioenrisico te dekken.
- (5) Voor de toepassing van dit artikel wordt onder tijdstip van scheiding verstaan:
 - a. de datum waarop het einde van het huwelijk dan wel de datum waarop de beëindiging van het geregistreerd partnerschap wordt ingeschreven in de registers van de Burgerlijke Stand;
 - b. in het geval het een gezamenlijke huishouding als bedoeld in artikel 1 sub j onder III betreft: de datum waarop het bestuur vaststelt dat niet meer aan de voorwaarden van een gezamenlijke huishouding wordt voldaan.
- (6) Voor de toepassing van het in lid 5 sub b bepaalde van dit artikel wordt met in achtneming van artikel 18, eerste lid sub a onder 2 van de Wet op de loonbelasting 1964 als beëindigingsdatum van de partnerrelatie aangemerkt de datum van aantekening van het aangetekende schrijven waarmee de beëindiging een feit is geworden of de dagtekening van de gezamenlijke verklaring. Indien naar het oordeel van het fonds geen eenduidigheid bestaat over de beëindigingsdatum, wordt als beëindigingsdatum aangehouden de datum waarop volgens het bevolkingsregister de inschrijving van de gewezen deelnemer of gepensioneerde en zijn gewezen partner op hetzelfde adres is beëindigd.
- (7) Aanspraken op bijzonder partnerpensioenkapitaal en bijzonder partnerpensioen uit hoofde van dit pensioenreglement worden meegenomen bij de toepassing van het bepaalde in artikel 10 lid 2.

Artikel 13 Verevening van ouderdomspensioen bij scheiding

- (1) Indien het huwelijk dan wel het geregistreerde partnerschap van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde geëindigd is door scheiding, heeft de gewezen partner van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde op grond van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding recht op uitbetaling jegens het fonds op een deel van het met het pensioenkapitaal aangekochte en aan te kopen ouderdomspensioen. Het recht op uitbetaling kan alleen dan rechtstreeks jegens het fonds worden uitgeoefend indien de scheiding binnen twee jaar na inschrijving van de scheidingsdatum in de registers van de Burgerlijke Stand, door een van beide gewezen echtgenoten of geregistreerde partners aan het fonds wordt gemeld door middel van het bij wet voorgeschreven meldingsformulier.
- (2) Het in het vorige lid bepaalde is niet van toepassing indien
 - de toepasselijkheid van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding bij huwelijkse voorwaarden dan wel bij de voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of bij een bij geschrift gesloten overeenkomst met het oog op de scheiding is uitgesloten; of
 - het ouderdomspensioen dat krachtens de verevening aan de gewezen partner toekomt, gelijk of lager is dan het in bijlage I van dit pensioenreglement vermelde afkoopbedrag
- (3) De verevening ten aanzien van het pensioenkapitaal dat is bestemd voor ouderdomspensioen, zal, na aftrek van het kapitaal bestemd voor bijzonder partnerpensioen op grond van artikel 12, als volgt plaatsvinden:
 - a. Het op de datum van scheiding aanwezige pensioenkapitaal (inclusief het in geval van een vorige scheiding als gevolg van toepassing van de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding door het fonds vastgestelde pensioenkapitaal ten behoeve van een vorige gewezen partner) wordt vermenigvuldigd met een breuk.
 - b. De noemer van de breuk bestaat uit het aantal deelnemersjaren (in maanden nauwkeurig) gelegen vanaf de datum van aanvang van deelname tot aan de datum van scheiding vermenigvuldigd met 2.
 - c. De teller van de breuk bestaat uit het aantal deelnemersjaren tussen de datum van het huwelijk of geregistreerd partnerschap en de datum van scheiding.

- d. Na toepassing van de onder onderdeel a) genoemde breuk op het pensioenkapitaal resteert een hierna te noemen: "Vereveningspensioenkapitaal".
 - e. Indien er voor de scheidingsdatum reeds sprake is van omgezet pensioenkapitaal in pensioenaanspraken op grond van artikel 15 van dit pensioenreglement, dan wordt voor de vaststelling van het verevend pensioen hiermee rekening gehouden;
- (4) Het op grond van lid 3 van dit artikel door het fonds vastgestelde Vereveningspensioenkapitaal wordt vanaf het tijdstip van scheiding tot de pensioeningangsdatum door het fonds op een aparte pensioenrekening belegd conform de in het pensioenreglement geldende life cycle. Iedere wijziging in de belegging(en) van het pensioenkapitaal geldt op overeenkomstige wijze ten aanzien van de belegging(en) van het Vereveningspensioenkapitaal.
 - (5) Op de pensioeningangsdatum van de (gewezen) deelnemer wordt het Vereveningspensioenkapitaal aangewend voor de aankoop van ouderdomspensioen bij het fonds op het leven van de gepensioneerde. Dit ouderdomspensioen wordt uitgekeerd aan de gewezen partner zolang deze en de gepensioneerde in leven zijn, doch uiterlijk tot en met de maand waarin de gewezen partner of de gepensioneerde overlijdt. Overlijdt de gewezen partner vóórdat de gepensioneerde overlijdt, dan keert het fonds het volledige ouderdomspensioen (weer) uit aan de gepensioneerde.
 - (6) Overlijdt de gewezen partner vóór het tijdstip waarop aankoop van het ouderdomspensioen met het Vereveningspensioenkapitaal plaatsvindt, dan wordt het Vereveningspensioenkapitaal (weer) toegevoegd aan het pensioenkapitaal van de (gewezen) deelnemer.
 - (7) Ingeval een deel van het pensioenkapitaal op grond van artikel 15 op het tijdstip van scheiding is omgezet in een aanspraak op ouderdomspensioen, krijgt de gewezen partner recht op uitbetaling jegens het fonds van de helft van dat ouderdomspensioen dat is toe te rekenen aan de deelnemersjaren tussen de datum van het huwelijk of geregistreerd partnerschap en de datum van scheiding. Dit ouderdomspensioen wordt uitgekeerd aan de gewezen partner zolang deze en de gepensioneerde in leven zijn, doch uiterlijk tot en met de maand waarin de gewezen partner of de gepensioneerde overlijdt. Overlijdt de gewezen partner vóórdat de gepensioneerde overlijdt, dan keert het fonds het volledige ouderdomspensioen (weer) uit aan de gepensioneerde.
 - (8) In afwijking op de bovenstaande bepalingen kunnen de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner bij huwelijkse voorwaarden dan wel bij de voorwaarden van een geregistreerd partnerschap of bij een bij geschrift gesloten overeenkomst met het oog op de scheiding een afwijkende regeling overeenkomen. Met betrekking tot het pensioenkapitaal kan de afwijking uitsluitend bestaan uit
 - a) een andere factor dan de factor "2" als bedoeld in lid 3, onderdeel b; of
 - b) een andere periode dan de periode als bedoeld in artikel lid 3, onderdeel c.
 Gebruikmaking van deze mogelijkheid is mogelijk, mits het fonds binnen twee jaar na het tijdstip van scheiding een daartoe strekkend gezamenlijk verzoek van de (gewezen) deelnemer en de gewezen partner heeft ontvangen vergezeld van een gewaarmerkt afschrift of uittreksel van de bedoelde overeenkomst.
 - (9) Met inachtneming van het in de Wet verevening pensioenrechten bij scheiding ter zake bepaalde kunnen het in de voorgaande leden bedoelde Vereveningspensioenkapitaal, de aanspraak op ouderdomspensioen en het in artikel 12 bedoelde bijzonder partnerpensioen(kapitaal) door middel van conversie worden omgezet in pensioenkapitaal en/of ouderdomspensioen uitsluitend op het leven van de gewezen partner. Zowel de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde als de gewezen partner, alsook het fonds dienen deze conversie schriftelijk overeen te komen. In geval van conversie is de vermindering van het pensioenkapitaal en/of ouderdomspensioen van de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde definitief, vervalt het bijzonder partnerpensioen(kapitaal) en wordt het ouderdomspensioen aan de gewezen partner uitgekeerd vanaf de pensioendatum van de gewezen partner tot en met de maand waarin de gewezen partner overlijdt.
 - (10) De kosten verband houdende met de verevening worden door het fonds voor de helft aan ieder der gewezen partners in rekening gebracht.
 - (11) Het in dit artikel bepaalde is van overeenkomstige toepassing indien langer dan twee jaar na de inschrijving van de scheidingsdatum in de registers van de burgerlijke stand door de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde en de gewezen partner gezamenlijk aan het fonds mededeling is gedaan door middel van het bij wet vastgestelde meldingsformulier én de afspraken over verevening van het pensioen in een overeenkomst tussen de gewezen partners en het fonds zijn vastgelegd.

Artikel 14 Uitsluiting partner- en wezenpensioen

Aanspraak op partnerpensioen op grond van dit pensioenreglement bestaat slechts voor de partner met wie de (gewezen) deelnemer of gepensioneerde voor de pensioeningangsdatum in het huwelijk is getreden, een geregistreerd partnerschap is aangegaan of een gezamenlijke huishouding is gaan voeren.

In geval van overlijden van een gepensioneerde na de pensioeningangsdatum bestaat slechts aanspraak op wezenpensioen voor kinderen geboren uit een voor de pensioeningangsdatum gesloten huwelijk, geregistreerd partnerschap of aangegane gezamenlijke huishouding.

Artikel 15 Anwending pensioenkapitaal voor aanspraken op ouderdomspensioen 10 jaar voorafgaand aan de pensioendatum

- (1) Vanaf het moment dat de (gewezen) deelnemer nog 10 jaar te gaan heeft tot de pensioenrichtleeftijd wendt het fonds jaarlijks een deel van diens pensioenkapitaal aan voor de aankoop van een aanspraak op een levenslang ouderdomspensioen, levenslang partnerpensioen en tijdelijk wezenpensioen, een en ander zoals bedoeld in artikel 10 van dit pensioenreglement.

De aanwending vindt steeds plaats per de eerste dag van een kalendermaand en conform onderstaand schema:

10 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 10% van het aanwezige pensioenkapitaal
9 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 11% van het aanwezige pensioenkapitaal
8 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 12,5% van het aanwezige pensioenkapitaal
7 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 14,3% van het aanwezige pensioenkapitaal
6 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 16,7% van het aanwezige pensioenkapitaal
5 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 20% van het aanwezige pensioenkapitaal
4 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 25% van het aanwezige pensioenkapitaal
3 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 33,3% van het aanwezige pensioenkapitaal
2 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 50% van het aanwezige pensioenkapitaal
1 jaar voor pensioenrichtleeftijd -> 100% van het aanwezige pensioenkapitaal.

Pensioenkapitaal dat ontstaat in het jaar voorafgaand aan de pensioenrichtleeftijd wordt direct omgezet voor de aankoop van een aanspraak op een levenslang ouderdomspensioen en een levenslang partnerpensioen zoals bedoeld in artikel 10 van dit pensioenreglement.

- (2) De hoogte van de aanspraak op levenslang ouderdomspensioen en een levenslang partnerpensioen wordt bepaald aan de hand van de hoogte van het aangewende pensioenkapitaal, de op het tijdstip van aanwending van het pensioenkapitaal geldende pensioendatum en het op het tijdstip van aanwending van het pensioenkapitaal geldende door het fonds vastgestelde aankooptarief. Aankoop vindt plaats op basis van de tarieven zoals opgenomen in bijlage III van dit pensioenreglement.
- (3) Dit artikel is van overeenkomstige toepassing op het pensioenkapitaal dat ontstaan is uit hoofde van artikel 12, artikel 13 en artikel 30a van dit pensioenreglement.

HOOFDSTUK V Flexibele pensionering

Artikel 16 VERVALLEN

Artikel 16a Uitruil partnerpensioen in ouderdomspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer heeft éénmalig, direct voorafgaande aan de pensioeningangsdatum van zijn volledig pensioen, de keuze een aanspraak op partnerpensioen te doen vervangen door het ouderdomspensioen te verhogen. Het ouderdomspensioen wordt verhoogd conform de tabel in Bijlage IV van dit pensioenreglement.
- (2) Een aanspraak op bijzonder partnerpensioen blijft bij deze keuze genoemd in lid 1 buiten beschouwing.
- (3) Aanvaarding van het verzoek kan slechts met schriftelijke instemming van de partner die begunstigde is voor het partnerpensioen. De partner dient hiervoor een door het fonds opgesteld formulier in te vullen en te ondertekenen. Hierbij geldt als voorwaarde dat legalisatie van de handtekening van de Partner dient plaats te vinden door een ambtenaar van de gemeente, een advocaat of een notaris.
- (4) In tegenstelling tot het bepaalde in artikel 20 lid 1 heeft een (gewezen) deelnemer het recht om zijn partnerpensioen uit te ruilen in ouderdomspensioen op de pensioeningangsdatum als de aanspraak op het ouderdomspensioen, berekend naar het moment van de pensioeningangsdatum, lager is dan het afkoopbedrag uit Bijlage I bedraagt en de (gewezen) deelnemer ervoor kiest zijn pensioen periodiek te laten betalen conform de bepalingen van artikel 21 van dit pensioenreglement. Lid 3 is hierbij van overeenkomstige toepassing.

Artikel 17 Vervroeging en uitstel pensioendatum

- (1) De (gewezen) deelnemer kan op vrijwillige basis het pensioenkapitaal dat is bestemd voor ouderdomspensioen en/of, in geval aanwending in de zin van artikel 15 lid 1 heeft plaatsgevonden, de aanspraken op ouderdomspensioen aanwenden ten behoeve van een geheel of gedeeltelijk vervroegd ouderdomspensioen met inachtneming van artikel

18a lid 2 Het vervroegde gedeelte van het ouderdomspensioen wordt verlaagd conform de tabel in Bijlage IV, met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen conform artikel 18a lid 6 van de Wet op de loonbelasting 1964. De vroegste pensioeningangsdatum is de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin de (gewezen) deelnemer de leeftijd van 55 jaar heeft bereikt.

Ingeval de pensioeningangsdatum is gelegen in een periode die meer dan vijf jaar vóór pensioendatum ligt, dient de (gewezen) deelnemer zijn arbeidzame leven op de pensioeningangsdatum voor het gedeelte dat het ouderdomspensioen ingaat te beëindigen. Indien er sprake is van een dienstverband met een werkgever dient de (gewezen) deelnemer dit door een schriftelijke verklaring van de werkgever kenbaar te maken aan het fonds. Tevens dient de werknemer hierin te verklaren dat hij niet de intentie heeft de (beëindigde) arbeid weer te hervatten. In alle andere gevallen dient de (gewezen) deelnemer dit zelf te verklaren. De (gewezen) deelnemer is dan voorts verplicht elke wijziging in het arbeidzame leven en de beëindiging daarvan voor zover dit plaatsvindt vijf jaar vóór de pensioendatum direct schriftelijk aan het fonds te melden.

- (2) Het vervroegde ouderdomspensioen kan getrapt worden uitbetaald conform het bepaalde in artikel 19 en daarnaast is het mogelijk een deel van het ouderdomspensioen aan te wenden voor een tijdelijk ouderdomspensioen conform het bepaalde in artikel 18.
- (3) De (gewezen) deelnemer kan kiezen voor geheel of gedeeltelijk uitstel van de pensioeningangsdatum tot uiterlijk vijf jaar na de pensioendatum. Het uitgestelde gedeelte van het ouderdomspensioen wordt dan verhoogd conform de tabel in Bijlage IV. Daarbij worden de factoren toegepast die gelden op de pensioeningangsdatum.
- (4) In geval van vervroeging, dient de aanvraag ten minste drie maanden voor de beoogde pensioeningangsdatum bij het fonds te worden ingediend. De aanvraag die ziet op een vervroeging van meer dan vijf jaar voor pensioendatum dient mede te zijn ondertekend door de werkgever ten bewijze van het feit dat de dienstbetrekking geheel of gedeeltelijk wordt beëindigd in verband met (gedeeltelijke) pensionering. In geval van uitstel, dient de aanvraag ten minste drie maanden voor de pensioendatum bij het fonds te worden ingediend.
- (5) De deelnemer die recht heeft op (gedeeltelijke) premievrije opbouw wegens arbeidsongeschiktheid, kan voor dat premievrije deel geen gebruik maken van het recht op uitstel van de pensioendatum en alleen geen gebruik maken van het recht op vervroegen voor zover de pensioeningangsdatum binnen vijf jaar voor de pensioendatum gelegen is.

Artikel 18 Tijdelijk ouderdomspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer die de pensioendatum heeft vervroegd, kan op het moment dat hij zijn pensioen volledig ingaat naast het vervroegen een deel het pensioenkapitaal bestemd voor ouderdomspensioen en/of in geval aanwending in de zin van artikel 15 lid 1 heeft plaatsgevonden, de aanspraken op ouderdomspensioen aanwenden ten behoeve van een tijdelijk ouderdomspensioen. Het tijdelijke ouderdomspensioen is maximaal gelijk aan twee maal de AOW-uitkering voor een gehuwde.
- (2) Het tijdelijk ouderdomspensioen gaat in op de vervroegde pensioeningangsdatum en wordt uitgekeerd tot en met de laatste dag van de maand voorafgaand aan de pensioendatum of – indien dat eerder is – tot en met de laatste dag van de maand waarin de gepensioneerde overlijdt.
- (3) De aanvraag voor tijdelijk ouderdomspensioen dient gelijktijdig met de aanvraag voor de beoogde vroegere pensioeningangsdatum bij het fonds te worden ingediend.

Artikel 18a Voorwaarden bij toepassing deeltijdpensioen op grond van artikel 17

- (1) Een (gewezen) deelnemer heeft op grond van artikel 17 de mogelijkheid om zijn pensioen gedeeltelijk te vervroegen of uit te stellen. Ten minste drie maanden voor de beoogde gedeeltelijke pensioeningangsdatum dient de aanvraag voor vervroeging of uitstel bij het fonds te worden ingediend.
- (2) Deeltijdpensioen is mogelijk voor ten minste 20%, 40%, 50%, 60% of 80% van het opgebouwde pensioenkapitaal. Indien sprake is van aanwending in de zin van artikel 15 lid 1 dan wordt eerst het reeds omgezette deel pensioenkapitaal in aanmerking genomen voor de vaststelling van het gedeeltelijk vervroegde ouderdomspensioen.
- (3) De (gewezen) deelnemer kan maximaal eenmaal per jaar het percentage voor deeltijdpensioen verhogen. Verlagen van het percentage van deeltijdpensioen is niet mogelijk.
- (4) Gedeeltelijke vervroeging van het ouderdomspensioen kan uitsluitend plaatsvinden indien en voor zover de keuze van (de gewezen) deelnemer niet leidt tot een lager pensioen dan het bij of krachtens de Pensioenwet vastgestelde bedrag van afkoop.
- (5) In geval gedeeltelijke vervroeging van ouderdomspensioen naar een datum die ligt vijf jaar voor de reguliere pensioendatum geldt onverkort artikel 17 lid 1.
- (6) Een nog niet ingegaan deel van het ouderdomspensioen gaat uiterlijk vijf jaar na de reguliere pensioendatum in.

- (7) De keuzes die een (gewezen) deelnemer maakt op grond van dit artikel zijn onherroepelijk.

Artikel 19 Getrapt pensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer heeft op de pensioeningangsdatum van zijn volledig pensioen de mogelijkheid de aanspraken op ouderdomspensioen te herschikken en te kiezen voor een zogenaamd getrapt pensioen. De herschikking van het ouderdomspensioen heeft geen invloed op de hoogte van de aanspraken op bijzonder partnerpensioen en partner- en wezenpensioen.
- (2) Deze herschikking kan geschieden door variatie in de hoogte en periode van de uitkering van het ouderdomspensioen aan te brengen. De keuzemogelijkheden voor herschikking van het ouderdomspensioen zijn als volgt:
- gedurende de eerste 5 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 75% van de hogere uitkering;
 - gedurende de eerste 10 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 75% van de hogere uitkering;
 - gedurende de eerste 5 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 90% van de hogere uitkering;
 - gedurende de eerste 10 jaar een hogere uitkering, waarna de uitkering daalt naar 90% van de hogere uitkering;
 - gedurende de eerste 5 jaar een lagere uitkering van 90% van de daarop volgende hogere uitkering;
 - gedurende de eerste 5 jaar een lagere uitkering van 75% van de daarop volgende hogere uitkering.
- (3) Bij overlijden van de gepensioneerde komt aan de (gewezen) partner van de gepensioneerde een zelfstandig recht op herschikking van het (bijzonder) partnerpensioen toe, overeenkomstig de voorgaande bepalingen van dit artikel.
- (4) Een aanvraag tot herschikken en de mate waarin dat dient te geschieden dient ten minste drie maanden voor de pensioeningangsdatum respectievelijk drie maanden na het overlijden van de (gewezen) deelnemer bij het fonds te zijn ingediend.
- (5) Het herschikken van pensioenaanspraken vindt plaats op basis van de tabel zoals opgenomen in bijlage IV bij dit pensioenreglement.

Artikel 20 Gelijk overlevingspensioen

- (1) De (gewezen) deelnemer kan op de pensioeningangsdatum van zijn volledig pensioen kiezen voor een gelijk overlevingspensioen, hetgeen inhoudt dat bij zijn overlijden of dat van zijn partner de hoogte van de pensioenuitkering wordt verlaagd tot een percentage van het ouderdomspensioen conform de tabel in Bijlage IV bij dit pensioenreglement en met inachtneming van artikel 18d lid 1 en lid 2 van de Wet op de loonbelasting 1964. Voor de berekening van dit percentage wordt het ouderdomspensioen eerst zodanig verlaagd dat daardoor de verhouding 100% ouderdomspensioen met 70% partnerpensioen is hersteld, rekening houdend met een diensttijd evenredige inbouw van de AOW-uitkering voor een gehuwd persoon inclusief vakantietoeslag zoals bepaald in artikel 18a lid 8 van de Wet op de loonbelasting 1964. Omzetting vindt plaats met inachtneming van algemeen aanvaarde actuariële grondslagen conform hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964.
- (2) De vaststelling van het gelijke overlevingspensioen ten behoeve van de partner vindt plaats met inachtneming van een bijzonder partnerpensioen uit hoofde van dit pensioenreglement.
- (3) Aan de (gewezen) deelnemer wordt schriftelijk mededeling gedaan van de wijziging van de aanspraken als gevolg van de uitruil van het ouderdomspensioen.
- (4) Een aanvraag voor gelijk overlevingspensioen dient ten minste drie maanden voor de pensioeningangsdatum bij het fonds te zijn ingediend.

Artikel 21 Beperking mogelijkheden flexibele pensionering

- (1) Om gebruik te kunnen maken van de mogelijkheden van flexibele pensionering als in dit hoofdstuk aangegeven, dient de aanspraak op ouderdomspensioen, berekend naar het moment van de pensioeningangsdatum, ten minste het afkoopbedrag uit Bijlage I te bedragen, met uitzondering van het bepaalde in artikel 16a lid 4 van dit pensioenreglement.
- (2) Bij de diverse mogelijkheden voor flexibele pensionering wordt na toepassing van lid 1 onderstaande volgorde aangehouden:
1. uitruil ouderdomspensioen in partnerpensioen conform artikel 16a;
 2. gelijk overlevingspensioen conform artikel 20;
 3. aanwending ouderdomspensioen voor een tijdelijk ouderdomspensioen conform artikel 18;
 4. herschikking uitkeringshoogte middels getrapt pensioen conform artikel 19.

- (3) Indien gekozen wordt voor deeltijdpensioen zoals bedoeld in artikel 18a zijn de flexibiliseringsmogelijkheden in artikelen 16a, 18, 19 en 20 niet van toepassing.
- (4) Als gekozen wordt voor getrapt pensioen of voor een tijdelijk ouderdomspensioen kan daarnaast niet gekozen worden voor gelijk overlevingspensioen.
- (5) Door vervroeging van de pensioendatum en aanwending van ouderdomspensioen voor een tijdelijk ouderdomspensioen wordt het ouderdomspensioen dat op de pensioendatum zou worden uitgekeerd verlaagd. Het ouderdomspensioen vanaf de pensioeningangsdatum dat daardoor resteert moet minimaal 50% van de oorspronkelijke aanspraak op ouderdomspensioen bedragen.
Wordt gekozen voor vervroeging van de pensioendatum in combinatie met getrapt ouderdomspensioen, dan mag de laagste uitkering van ouderdomspensioen nimmer minder bedragen dan 50% van de oorspronkelijke aanspraak op ouderdomspensioen op de pensioendatum.
- (6) Een eenmaal gemaakte keuze voor flexibele pensionering op grond van dit hoofdstuk is onherroepelijk en kan daarna niet meer worden gewijzigd.

Artikel 22 Toeslagverlening

- (1) Op de aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen en op bijzonder partnerpensioen die zijn ontstaan na aanwending van het pensioenkapitaal ingevolge dit pensioenreglement en op de ingegane pensioenen wordt jaarlijks een toeslag verleend van maximaal 2% met inachtneming van de volgende bepalingen. Het bestuur beslist jaarlijks uiterlijk in december, aan de hand van de beleidsdekkingsgraad per 30 september van dat jaar, of en in hoeverre pensioenrechten en pensioenaanspraken het jaar daaropvolgend worden aangepast.
Voor deze voorwaardelijke toeslagverlening is geen bestemmingsreserve gevormd en wordt geen premie betaald. De toeslagverlening wordt uit beleggingsrendement gefinancierd.
- (2) Als de beleidsdekkingsgraad het toelaat kan het bestuur besluiten, in aanvulling op de toeslag als bedoeld in lid 1 van dit artikel, een extra toeslag te verlenen van maximaal 1%.
- (3) Bij de besluitvorming als bedoeld in lid 1 en lid 2 van dit artikel hanteert het bestuur de in de Bijlage II opgenomen Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen en de in of krachtens de Pensioenwet gestelde voorwaarden voor toeslagverlening.
- (4) Indien het bestuur in december van enig jaar besluit een toeslag te verlenen, wordt deze toeslag op 1 januari daaropvolgend verleend op:
 - a. de per 31 december van het voorgaande kalenderjaar opgebouwde pensioenaanspraken van de deelnemers;
 - b. de ingegane pensioenen van pensioengerechtigden en de pensioenaanspraken van de gewezen deelnemers.
 Toeslagen op aanspraken op bijzonder partnerpensioen worden op dezelfde wijze verleend.
- (5) Het bestuur is te allen tijde bevoegd het toeslagbeleid en de hierbij gehanteerde voorwaarden aan te passen.
- (6) Bij wijziging van het toeslagbeleid worden (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden binnen drie maanden na wijziging daarover geïnformeerd.

HOOFDSTUK VI Uitbetaling en terugvordering

Artikel 23 Uitbetaling van de pensioenen

- (1) Een ouderdoms-, (bijzonder) partner- en/of wezenpensioen wordt voor de eerste maal uitgekeerd over de maand waarin het recht daarop is ontstaan, met dien verstande dat geen (bijzonder) partner-, en/of wezenpensioen wordt uitgekeerd over maanden waarin recht op ouderdomspensioen bestaat. Het wezenpensioen wordt uitgekeerd aan de wettelijke vertegenwoordiger van het kind, dan wel aan het kind zelf, indien het meerderjarig is.
Degene die voor de eerste maal een uitkering ontvangt, ontvangt een opgave van zijn pensioenrechten en, voor zover van toepassing, tevens een opgave van de opgebouwde aanspraken op partnerpensioen. Tevens wordt informatie over de toeslagverlening gegeven. Daarna wordt deze opgave en informatie jaarlijks verstrekt.
- (2) Indien een wezenpensioen wordt verdubbeld ten gevolge van het beëindigen van de uitkering van een (bijzonder) partnerpensioen gaat die verdubbeling in op de eerste dag van de maand volgend op die waarover het (bijzonder) partnerpensioen voor het laatst wordt uitbetaald. De verdubbeling vindt plaats voor een kind waarvan beide ouders zijn overleden. Onder ouder wordt in dit verband verstaan de (gewezen) deelnemer of gepensioneerd en degene die als vader of moeder tot het kind in familierechtelijke betrekking stond. Bij pleeg- of stiefkinderen wordt onder ouder mede begrepen degene die samen met de deelnemer het pleeg- of stiefkind als eigen kind onderhield en opvoedde.

- (3) De uitbetaling van de in dit artikel vermelde pensioenen geschiedt in termijnen van een maand, telkens voor het einde van die maand. Alle uitkeringen geschieden op een in Nederland aangehouden betaalrekening en in euro's.
- (4) De uitkeringen van de in dit artikel vermelde pensioenen zullen worden verminderd met de inhoudingen welke het fonds ingevolge bestaande wetten of besluiten verplicht is in te houden en af te dragen.

Artikel 24 Terugvordering en verjaring

- (1) Een onjuiste pensioenuitkering kan door of namens het fonds worden herzien. De herziening kan plaatsvinden met terugwerkende kracht.
- (2) Indien een pensioenuitkering in het nadeel van de pensioengerechtigde wordt herzien dan vordert het fonds het onverschuldigd betaalde pensioen terug. Naast de geheel of ten dele ten onrechte gedane betalingen, kunnen in geval van nalatigheid worden teruggevorderd: een schadevergoeding als bedoeld in de artikelen 119 en 120 van Boek 6 van het Burgerlijk Wetboek, en/of alle kosten, die naar het oordeel van het bestuur tot invordering van het verschuldigde zijn gemaakt alsmede de hierover verschuldigde BTW.
- (3) Het terugvorderingsrecht van het fonds, als bedoeld in het vorige lid, verjaart door het verloop van vijf jaren na afloop van het jaar waarin de geheel of ten dele onjuiste uitkeringen zijn gedaan.
- (4) Indien een pensioenuitkering in het voordeel van de pensioengerechtigde wordt herzien dan betaalt het fonds het te weinig betaalde pensioen na. Een vergoeding tot vertragingsschade wordt slechts toegekend voor zover deze niet op grond van artikel 308 of 310 boek 3 van het Burgerlijk Wetboek is verjaard.

HOOFDSTUK VII Aanspraken na beëindiging van de deelname

Artikel 25 Rechten na beëindiging van de deelname

- (1) Bij beëindiging van de deelname anders dan door overlijden behoudt de gewezen deelnemer aanspraak op het op dat moment aanwezige pensioenkapitaal en/of de reeds op grond van artikel 15 verkregen aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen. Het aanwezige pensioenkapitaal wordt vervolgens belegd zolang en voor zover het niet op grond van artikel 15 is omgezet in pensioenaanspraken.
- (2) Het fonds verstrekt de gewezen deelnemer bij beëindiging van de deelname een opgave bevattende de hoogte van het aanwezige pensioenkapitaal en/of de opgebouwde premievrije aanspraken op ouderdoms-, partner- en wezenpensioen en informatie over de toeslagverlening. Daarnaast wordt informatie verstrekt die voor de gewezen deelnemer specifiek in het kader van de beëindiging relevant is en over de omstandigheden die betrekking hebben op het functioneren van het fonds.
- (3) Ten minste eens in de vijf jaar ontvangt de gewezen deelnemer de in lid 2 eerste volzin van dit artikel bedoelde opgave en informatie.
- (4)
 - a. Bij overlijden van een gewezen deelnemer wordt aan de partner een partnerpensioen toegekend. De hoogte van dit partnerpensioen is afhankelijk van de hoogte van het pensioenkapitaal op het moment van overlijden. Dit pensioenkapitaal wordt gebruikt voor de aankoop van partnerpensioen met inachtneming van het in artikel 10 lid 2 onder a, tweede volzin opgenomen maximum voor partnerpensioen.
 - b. Indien toepassing van artikel 15 heeft plaatsgevonden, worden de uit lid a van dit artikel ontstane aanspraken op partnerpensioen vermeerderd met de aanspraken op partnerpensioen met inachtneming van artikel 15 lid 1. Artikel 10 lid 2 onder a, 2e zin is onverkort van toepassing.
 - c. Bij toepassing van dit artikel wordt het op dat moment aanwezige kapitaal aangewend voor de aankoop van partnerpensioen tot het fiscaal toegestane maximum, met inachtneming van de toepassing van artikel 15. Indien er sprake is van een 3% staffel en er blijkt op enig moment dat bij aanwending van het pensioenkapitaal dat het omgezette partnerpensioen hoger is dan de fiscale grenzen zoals opgenomen in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 en aanverwante regelgeving, dan is het Pensioenfonds bevoegd het pensioenkapitaal zodanig te korten dat wordt voldaan wordt aan de fiscale grenzen. Het bedrag van de korting vervalt aan het pensioenfonds. Indien er sprake is van een 4% staffel en op de pensioeningangsdatum blijkt dat deze begrenzing als gevolg van aanwending van het pensioenkapitaal dreigt te worden overschreden, zal het meerdere van het

pensioenkapitaal als een bedrag ineens aan de rechthebbende worden uitgekeerd na inhouding door het fonds van de wettelijk voorgeschreven inhoudingen en met inachtneming van hoofdstuk IIB de Wet op de loonbelasting 1964.

- (5). Het wezenpensioen bedraagt bij overlijden van de gewezen deelnemer 20% van het toegekende partnerpensioen.

Artikel 26 Uitgaande waardeoverdracht

- (1) Het pensioenkapitaal en – indien van toepassing de aanspraken op ouderdoms- en partnerpensioen worden op verzoek van de gewezen deelnemer overgedragen aan de pensioenuitvoerder van de nieuwe werkgever van de gewezen deelnemer.
- (2) Bij de berekening van de overdrachtswaarde zullen ten minste de regels worden gehanteerd die zijn neergelegd in de artikelen 71, 75 en 76 van de Pensioenwet en artikel 19b lid 2 van de Wet op de loonbelasting 1964.

Artikel 27 Afkoop

- (1) Indien een aanspraak op ouderdoms-, (bijzonder) partner- of wezenpensioen het afkoopbedrag als genoemd in Bijlage I van dit pensioenreglement niet te boven gaat, kan het fonds dit pensioen vervangen door een eenmalige uitkering. Afkoop van ouderdomspensioen kan zonder toestemming van de begunstigde twee jaar na het einde van de deelname binnen zes maanden na afloop van die periode van twee jaar plaatsvinden. Indien de pensioendatum ligt voor het verstrijken van de periode van twee jaar na het einde van de deelname, kan het fonds het ouderdomspensioen eveneens zonder toestemming van de begunstigde afkopen. De hoogte van de afkoopwaarde wordt met behulp van de afkoopfactoren in de tabel in bijlage V berekend.
- (2) Afkoop van de aanspraak op partner- en wezenpensioen kan zonder toestemming van de begunstigde plaatsvinden op de ingangsdatum binnen zes maanden na die ingangsdatum. Afkoop van de aanspraak op bijzonder partnerpensioen kan zonder toestemming van de begunstigde plaatsvinden op de ingangsdatum binnen zes maanden na melding van de scheiding. De hoogte van de afkoopwaarde wordt met behulp van de afkoopfactoren in de tabel in bijlage V van dit pensioenreglement berekend.
- (3) Of de aanspraak op ouderdomspensioen uit hoofde van een om te zetten pensioenkapitaal minder bedraagt dan het afkoopbedrag als genoemd in de Pensioenwet, wordt door het fonds vastgesteld door het pensioenkapitaal om te rekenen naar een aanspraak op ouderdomspensioen op basis van de op het tijdstip van omrekening geldende door het bestuur vastgestelde aankooptarief. Is de aanspraak op ouderdomspensioen lager dan het afkoopbedrag als genoemd in de Pensioenwet, dan is de afkoopwaarde gelijk aan het pensioenkapitaal.
- (4) In andere situaties dan beschreven in lid 1 is afkoop van ouderdomspensioen, (bijzonder) partner- of wezenpensioen met inachtneming van de wettelijke bepalingen, mogelijk met toestemming van de begunstigde. Na de toestemming van de begunstigde kan de afkoop niet meer worden herzien. Indien een aanspraakgerechtigde en/of een pensioengerechtigde een keuze maakt op grond van het aanbod van het fonds om het pensioen al dan niet af te kopen, dan is deze keuze onherroepelijk.
- (5) De uitbetaling van de afkoopwaarde van de pensioenaanspraken vindt plaats nadat de door het fonds verlangde bescheiden en bewijsstukken voor het vaststellen van het recht daarop en de berekening van het bedrag van de uitkering zijn overgelegd. In geval van afkoop op de pensioendatum, vindt de uitbetaling van de afkoopwaarde plaats in de maand waarin de (gewezen) deelnemer recht krijgt op een AOW-uitkering. Op de uitbetaling van de afkoopwaarde is het bepaalde in artikel 23 lid 4 van overeenkomstige toepassing.
- (6) Door de uitbetaling van de in dit artikel bedoelde afkoopwaarde vervallen alle verdere aanspraken op uitkering krachtens dit pensioenreglement.

HOOFDSTUK VIII Vrijstellingen

Artikel 28 Vrijstelling wegens gemoedsbezwaren

Vrijstelling van de verplichting tot deelname in het fonds wegens overwegende gemoedsbezwaren tegen iedere vorm van verzekering kan op verzoek van een werknemer door het bestuur worden verleend in de gevallen en onder de voorwaarden als bepaald in het Reglement voor vrijstelling wegens Gemoedsbezwaren en met inachtneming van de fiscale voorwaarden zoals opgenomen in artikel 19d van de Wet op de loonbelasting en in het besluit van 6 november 2015, nr. BLKB2015/830M, onderdeel 9.6.

HOOFDSTUK IX Vrijwillige verzekeringen

Artikel 29 Vrijwillige voortzetting

- (1) Aansluitend op de beëindiging van de dienstbetrekking met de werkgever kan de deelnemer die gewezen deelnemer wordt, onder voorwaarden genoemd in of krachtens het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965, de deelname (gedeeltelijk) voor eigen rekening voortzetten. Een verzoek tot voortzetting moet binnen negen maanden na het beëindigen van de dienstbetrekking bij het fonds zijn ingediend.
- (2) Voortzetting kan voor een termijn van maximaal drie jaar, tenzij de deelnemer na beëindiging van de dienstbetrekking een loongerelateerde uitkering ontvangt. De periode van vrijwillige voortzetting is dan na onvrijwillig ontslag zoals bedoeld in artikel 10a lid 1 onderdeel c van het Uitvoeringsbesluit Loonbelasting 1965, ten hoogste de duur van de loongerelateerde uitkering.
- (3) Voor de beëindiging van de vrijwillige voortzetting door de deelnemer geldt een opzegtermijn van twee maanden.
- (4) Vrijwillige voortzetting als bedoeld in dit artikel wordt beëindigd als ook na aanmaning door het fonds de daarvoor verschuldigde premie niet aan het fonds is voldaan.

Artikel 30 Individuele ANW Plus verzekering

- (1) De deelnemer kan ten behoeve van zijn partner een ANW Plus verzekering bij het fonds afsluiten op zijn leven ter grootte van het maximum zoals vastgelegd in bijlage I en met inachtneming van artikel 18f Wet op de loonbelasting 1964. Deze aanspraak wordt jaarlijks op 1 januari aangepast met het percentage waarmee de uitkeringen ingevolge de Algemene Nabestaandenwet (ANW) per die datum worden aangepast ten opzichte van 1 januari daaraan voorafgaand, waarbij de aanspraak nimmer meer zal bedragen dan de toegestane fiscale maxima voor een nabestaandenoverbruggingsuitkering in de zin van artikel 18 f Wet op de loonbelasting 1964.
- (2) Een door de deelnemer te treffen ANW Plus verzekering als in dit artikel bedoeld kan ingaan vanaf de eerste dag van enige maand.
Het recht op een ANW Plus uitkering gaat in:
 - op de eerste dag van de maand volgend waarin de deelnemer overlijdt, en/of
 - op de eerste dag van de maand volgend na het overlijden van de deelnemer, waarin het kind, zoals vermeld op de verzekeringsopgave, de leeftijd van 18 jaar bereikt.De uitbetaling van de ANW Plus verzekering eindigt op de eerste dag van de maand volgend op de maand van het overlijden van de partner, maar in ieder geval op de eerste dag van de maand waarin de partner recht krijgt op een AOW uitkering.
- (3) De deelnemer dient zich voor verzekering van de ANW Plus verzekering bij het fonds aan te melden.
Voor de acceptatie van de verzekering kunnen in bepaalde gevallen door het fonds medische waarborgen worden verlangd:
 - als de aanmelding voor de ANW Plus verzekering van een deelnemer niet binnen drie maanden na aanvang van de deelname door het fonds wordt ontvangen, dan wel niet binnen drie maanden na aanvang van een huwelijk of een geregistreerd partnerschap of notariële vastlegging van een gezamenlijke huishouding door het fonds wordt ontvangen;

Deze verzekering wordt vastgelegd in een overeenkomst met het fonds onder de volgende voorwaarden en bepalingen:

- dat de verzekering is gebaseerd op de opgaven die voor het sluiten van de ANW Plus verzekering door de deelnemer en de partner zijn verstrekt zoals:
 - de gegevens van het jongste kind;
 - het te verzekeren bedrag per jaar;
 - de ingangsdatum van de ANW Plus verzekering;
- dat het risico uit de ANW Plus verzekering aanvangt zodra het desbetreffende verzekeringsbewijs aan de deelnemer is verstrekt en tevens premie is voldaan;
- dat er geen uitkering wordt verstrekt indien de deelnemer overlijdt tijdens of ten gevolge van enige niet-Nederlandse krijgs- of gewapende dienst of tijdens een gewapend conflict, burgeroorlog, opstand, binnenlandse onlusten, oproer dan wel muiterij, of uiterlijk binnen zes maanden daarna en het overlijden van de deelnemer geheel of ten dele (in)direct een gevolg is van de vorengenoemde gebeurtenissen of omstandigheden. Bij een eis tot uitkering ligt de bewijsplicht bij de gerechtigde tot de uitkering;
- dat de verzekering wordt beëindigd wanneer de verschuldigde premie op de vervaldatum niet is voldaan;
- dat wijzigingen in het verzekerde bedrag ingaan op de eerste dag van de maand volgend op de maand waarin het verzoek tot wijziging is ontvangen; overige wijzigingen gaan onmiddellijk na ontvangst in.

- (4) Het bestuur stelt het tarief vast voor de ANW Plus verzekering. Bij arbeidsongeschiktheid geldt geen vrijstelling van premiebetaling.
- (5) Het bepaalde over de voorwaardelijke toeslagverlening conform artikel 22 is van overeenkomstige toepassing op de uitkering uit hoofde van de ANW Plus verzekering.
Ook de overige bepalingen van het pensioenreglement zijn van toepassing, voor zover daarvan in dit artikel niet is afgeweken.
- (6) De verzekering eindigt:
- indien de deelnemer voor de pensioeningangsdatum overlijdt: op de dag van overlijden;
 - per de datum waarop, anders dan door overlijden, de status van werknemer voor de deelnemer eindigt en tevens de deelname aan het fonds eindigt;
 - per de eerste dag van de maand volgend op die waarin de partner recht op een AOW uitkering krijgt toegekend;
 - per de datum waarop het huwelijk, het geregistreerd partnerschap dan wel de gezamenlijke huishouding met de partner vóór de pensioeningangsdatum eindigt;
 - per de eerste dag van de tweede maand volgend op de kalendermaand waarin de schriftelijke opzegging van de verzekering door de deelnemer door het fonds is ontvangen.

Artikel 30a Extra inleg

De deelnemer kan extra premie inleggen voor de opbouw van extra pensioenkapitaal ten behoeve van de inkoop van een uitkering als aanvulling op het ouderdomspensioen dat de deelnemer al opbouwt uit hoofde van het pensioenreglement. Extra premie kan door werknemer en werkgever vooraf overeen worden gekomen door toepassing van een hoger benuttingspercentage. De extra premie is altijd via de werkgever verschuldigd aan het pensioenfonds. Extra premie-inleg is slechts mogelijk voor zover dit past binnen de Pensioenwet en voor zover toegestaan binnen de in de Wet op de loonbelasting 1964 en daarop gebaseerde lagere regelgeving opgenomen grenzen voor een fiscaal zuivere pensioenregeling. Indien er mogelijkheden zijn voor de extra inleg van extra premie dan is dit vastgelegd in Deel II van dit pensioenreglement. Extra inleg is alleen mogelijk ten aanzien van compensatie van de beschikbare premie tot en met eerder genoemde fiscale grenzen in het jaar van inhaal respectievelijk inkoop van pensioen.

HOOFDSTUK X Waardeovername van pensioenaanspraken

Artikel 31 Waardeovername van elders opgebouwde pensioenaanspraken

Op verzoek van een deelnemer zal de waarde van zijn pensioenaanspraken, die de deelnemer tijdens de deelname aan een andere pensioenregeling heeft verworven, bij het fonds worden aangewend tot inkoop van pensioenkapitaal conform de bepalingen in artikel 6. Bij de berekening van de over te dragen waarde zullen ten minste de regels worden gehanteerd, die zijn neergelegd in het Besluit uitvoering Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling en de Regeling Pensioenwet en Wet verplichte beroepspensioenregeling.

HOOFDSTUK XI Wijziging pensioenaanspraken en pensioenrechten

Artikel 32 Korting en wijziging in de pensioenaanspraken en pensioenrechten

- (1) Indien
- het fonds, uitgaande van de beleidsdekkingsgraad, niet voldoet aan de in de Pensioenwet aan het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen gestelde eisen;
 - het fonds niet in staat is binnen een redelijke termijn te voldoen aan de in de Pensioenwet aan het minimaal vereist eigen vermogen en het vereist eigen vermogen gestelde eisen zonder dat de belangen van (gewezen) deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden, andere aanspraakgerechtigden of de werkgever onevenredig worden geschaad; en
 - alle overige beschikbare sturingsmiddelen, met uitzondering van het beleggingsbeleid, zijn ingezet zoals uitgewerkt in het herstelplan,
- kan het bestuur, gehoord de actuaaris, de pensioenrechten en de pensioenaanspraken die zijn verworven door aanwending van het pensioenkapitaal zoals bedoeld in artikel 15 van de (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden korten.
- Deze korting wordt voor een ieder bepaald naar evenredigheid van hun aanspraken en pensioenrechten. De korting zal niet meer bedragen dan noodzakelijk is om het financiële evenwicht van het fonds te herstellen. De noodzakelijke korting wordt in beginsel evenredig gespreid in tien jaar tijd. Ieder jaar wordt opnieuw beoordeeld of het noodzakelijk is de nog resterende korting door te voeren. Indien bijzondere omstandigheden naar het oordeel van het bestuur daartoe dwingen, kan het bestuur besluiten een korting in een kortere periode door te voeren.
- De in dit artikel bedoelde korting heeft geen betrekking op het nog niet in pensioenaanspraken omgezette pensioenkapitaal.

- (2) Indien de beleidsdekkingsgraad vijf achtereenvolgende jaren onder het minimaal vereist eigen vermogen ligt, is het bestuur verplicht een onvoorwaardelijke korting door te voeren, zodanig dat direct wordt voldaan aan de eisen die de Pensioenwet stelt aan het minimaal vereist eigen vermogen. De noodzakelijke korting wordt evenredig gespreid in tien jaar tijd.
- (3) Indien naar het oordeel van het bestuur de financiële positie van het fonds het toelaat, zal de in lid 2 en lid 3 van dit artikel vermelde korting zo veel als mogelijk voor alle (gewezen) deelnemers, gewezen partners en pensioengerechtigden ongedaan worden gemaakt.
- (4) (Gewezen) deelnemers, gewezen partners, pensioengerechtigden en werkgevers worden schriftelijk over het besluit tot korting van pensioenaanspraken en pensioenrechten geïnformeerd.
- (5) De korting vindt op zijn vroegst plaats een maand nadat aan de in lid 5 van dit artikel bedoelde verplichting is voldaan en de toezichthouder hierover is geïnformeerd.

HOOFDSTUK XII Geschillen- en klachtenprocedure

Artikel 32 Geschillen- en klachtenprocedure

Voor geschillen is er een geschillenprocedure en voor klachten is er een klachtenprocedure bij het fonds.

Onder geschil wordt verstaan: de situatie waarin een belanghebbende zich niet kan verenigen met een door het fonds ten aanzien van hem schriftelijk genomen besluit over de toepassing van de statuten of reglementen van het fonds.

Onder klacht wordt verstaan: ledere schriftelijke of mondelinge uiting van ongenoegen over de vermeende incorrecte bejegening door de uitvoeringsorganisatie, waarbij de rechtspositie van deelnemer of werkgever ten opzichte van het fonds niet is geschaad.

Voor het volgen van de geschillenprocedure kan een belanghebbende zich in eerste instantie wenden tot de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie reageert binnen zes weken schriftelijk en gemotiveerd op het standpunt van betrokkene en geeft daarbij aan dat als betrokkene het niet eens is met de reactie, betrokkene binnen zes weken gemotiveerd bezwaar kan maken bij het bestuur. Het bestuur neemt vervolgens in beginsel binnen twee maanden een besluit en maakt dit schriftelijk kenbaar aan betrokkene. Daarbij wordt gewezen op de mogelijkheid om binnen zes weken na dagtekening van het bestuursbesluit bezwaar te maken bij de Commissie van Bezwaar. De Commissie van Bezwaar oordeelt en beslist bij bindend advies.

Een klacht kan in eerste instantie worden ingediend bij de uitvoeringsorganisatie. De uitvoeringsorganisatie reageert binnen zes weken schriftelijk en gemotiveerd op de klacht en geeft daarbij aan dat als betrokkene het niet eens is met de reactie, betrokkene binnen twee maanden de klacht kan indienen bij de Klachtencommissie.

Voor de indiening bij de Commissie van Bezwaar respectievelijk de Klachtencommissie gelden bepaalde voorwaarden, die nader geregeld zijn in het Reglement voor de Commissie van Bezwaar respectievelijk het Reglement voor de Klachtencommissie.

HOOFDSTUK XIII Slotbepalingen

Artikel 33 Algemene bepalingen

- (1) Het bestuur is bevoegd ten behoeve van een individuele (gewezen) deelnemer, gewezen partner of pensioengerechtigde een van dit pensioenreglement afwijkende regeling te treffen indien een strikte toepassing van dit pensioenreglement naar het oordeel van het bestuur tot onbillijkheden van overwegende aard zou voeren.
- (2) De ingegane pensioenen, de aanspraken op pensioen en het pensioenkapitaal, die kunnen worden ontleend aan dit pensioenreglement kunnen niet worden afgekocht, vervreemd of prijsgegeven, dan wel formeel of feitelijk voorwerp van zekerheid worden, anders dan in de gevallen voorzien in dit reglement en bij of krachtens de Pensioenwet.
- (3) Bij de vaststelling van pensioenaanspraken en pensioenrechten worden de in de Wet op de loonbelasting 1964 en het Uitvoeringsbesluit loonbelasting 1965 opgenomen bepalingen en begrenzingsen ten aanzien van een zuivere pensioenregeling in aanmerking genomen.
- (4) Het fonds heeft het recht om de in dit reglement opgenomen pensioenregeling vóór het van kracht worden daarvan of voor het van kracht worden van een wijziging daarin ter beoordeling van de fiscale toelaatbaarheid voor te leggen aan de bevoegde inspecteur en daarop desgewenst een voor bezwaar vatbare beschikking te vragen (artikel 19c, lid 1 van de Wet op de loonbelasting 1964). Het fonds heeft het recht zich neer te leggen bij deze beschikking en het reglement en daarmee de daarin opgenomen pensioenregeling – indien noodzakelijk met terugwerkende kracht – te wijzigen om daarmee het reglement en de daarin opgenomen pensioenregeling alsnog binnen de bepalingen en begrenzingsen in hoofdstuk IIB van de Wet op de loonbelasting 1964 ten aanzien van een zuivere pensioenregeling te brengen. Aanspraakgerechtigden en pensioengerechtigden zijn aan de wijziging als bedoeld in de vorige volzin gebonden.

Artikel 33a Overgangsbepaling overgenomen arbeidsongeschiktheidspensioen

- (1) Voor een (gewezen)deelnemer die arbeidsongeschikt is en waarvoor op grond van in het verleden gemaakte afspraken een arbeidsongeschiktheidspensioen is ingegaan, geldt het bepaalde in de volgende leden van dit artikel.
- (2) Recht op arbeidsongeschiktheidspensioen bestaat naar de mate van arbeidsongeschiktheid van de (gewezen) deelnemer voor zover recht bestaat op een uitkering ingevolge de WIA en uiterlijk tot de pensioeningangsdatum. Een wijziging in de hoogte van de mate van arbeidsongeschiktheid heeft tot direct gevolg dat de uitkering van het arbeidsongeschiktheidspensioen wordt aangepast, indien deze wijziging leidt tot indeling in een andere arbeidsongeschiktheidsklasse.
- (3) Wijziging van de mate van arbeidsongeschiktheid wordt in aanmerking genomen voor zover dit leidt tot indeling door het UWV in een andere uitkeringsklasse of tot beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering. Aanpassing vindt plaats conform de tabel zoals opgenomen onder lid 5 van dit artikel.
- (4) Wanneer de arbeidsongeschiktheid van de (gewezen) deelnemer, na een eerdere beëindiging van de arbeidsongeschiktheidsuitkering, binnen vier weken herleeft, wordt de uitkering van het arbeidsongeschiktheidspensioen hervat.
- (5) Tabel toekenning arbeidsongeschiktheidspensioen:

a. In geval van een WIA-uitkering:

Mate van AO:	Uitkeringspercentage:
Minder dan 35%	0%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%
80% tot 100%	100%

b. In geval van een WAO-uitkering:

Mate van AO:	Uitkeringspercentage:
Minder dan 15%	0%
15% tot 25%	20%
25% tot 35%	30%
35% tot 45%	40%
45% tot 55%	50%
55% tot 65%	60%
65% tot 80%	72,5%
80% tot 100%	100%

Artikel 34 Inwerkingtreding

Dit pensioenreglement is op 1 januari 2016 in werking getreden en laatstelijk gewijzigd op 9 november 2017.

- (1) De laatstelijk in dit reglement aangebrachte wijzigingen treden in werking op 1 januari 2018.
- (2) Dit pensioenreglement kan worden aangehaald als "Pensioenreglement Premieovereenkomst PGB".

Bijlagen

Bijlage I: Bedragen 2018

Maximum ANW Plus verzekering	:	€ 17.564,00 per jaar
Afkoopbedrag	:	€ 474,11 per jaar

Bijlage II: Richtlijn beleidsdekkingsgraad en ontwikkeling pensioen

De richtlijn, als bedoeld in artikel 22 Deel I Basisregeling van dit pensioenreglement, voor de besluitvorming over de ontwikkeling van pensioenen ziet er vanaf 1 januari 2018 als volgt uit:

Bij een dekkingsgraad van:	Kunnen de pensioenen zich als volgt ontwikkelen:
Onder de 105**%	geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt en verplichte onvoorwaardelijke korting als 5 jaar onder 105**%
105**% tot 110%	geen toeslag, wel (voorwaardelijke) korting mogelijk als het vereiste eigen vermogen niet binnen 10 jaar kan worden bereikt
110% tot 130***%	pro rata toeslag (percentage van 2%)
130***% en hoger	toeslag van 2%, plus eventueel: 1. ongedaan maken van een doorgevoerde korting en/of 2. een extra toeslag van maximaal 1%***

*het minimaal vereist eigen vermogen van het fonds

**Dit percentage is afhankelijk van de beleidsdekkingsgraad per 30 september van het jaar waarin het besluit tot toeslagverlening wordt genomen.

***Vanaf 1 maart 2015 kent het fonds niet meer de mogelijkheid een inhaaltoeslag te verlenen. De mogelijkheid van een extra toeslag is hiervoor in de plaats gekomen.

De genoemde percentages * en ** zijn naar boven afgerond en staan niet vast, maar worden conform de wettelijke voorschriften periodiek opnieuw vastgesteld.

Bijlage III: Inkooptarieven¹ voor ouderdomspensioen en partnerpensioen

geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 68							
Inkooptarieven voor Ouderdomspensioen 68 ² (OP ₆₈) en partnerpensioen (PP)							
Leeftijd ³	OP ₆₈	Latent PP	Ingegaan PP	Leeftijd	OP ₆₈	Latent PP	Ingegaan PP
16	6,251	1,782	44,983	42	11,065	3,970	35,997
17	6,397	1,844	44,747	43	11,290	4,076	35,510
18	6,545	1,909	44,504	44	11,516	4,183	35,011
19	6,697	1,975	44,254	45	11,745	4,291	34,502
20	6,853	2,043	43,998	46	11,974	4,399	33,981
21	7,011	2,113	43,733	47	12,205	4,507	33,450
22	7,173	2,184	43,460	48	12,438	4,613	32,909
23	7,337	2,257	43,179	49	12,672	4,718	32,355
24	7,505	2,331	42,890	50	12,911	4,823	31,789
25	7,677	2,406	42,591	51	13,153	4,926	31,212
26	7,851	2,483	42,284	52	13,400	5,026	30,624
27	8,029	2,562	41,968	53	13,653	5,124	30,026
28	8,210	2,644	41,643	54	13,912	5,218	29,415
29	8,394	2,727	41,308	55	14,177	5,310	28,794
30	8,581	2,812	40,963	56	14,452	5,396	28,161
31	8,771	2,898	40,609	57	14,734	5,479	27,517
32	8,965	2,987	40,244	58	15,026	5,556	26,861
33	9,162	3,077	39,867	59	15,328	5,627	26,197
34	9,362	3,170	39,481	60	15,639	5,692	25,520
35	9,565	3,263	39,085	61	15,961	5,748	24,836
36	9,771	3,359	38,677	62	16,291	5,797	24,143
37	9,980	3,456	38,259	63	16,627	5,838	23,438
38	10,192	3,556	37,829	64	16,971	5,869	22,723
39	10,406	3,657	37,388	65	17,321	5,891	21,998
40	10,624	3,760	36,935	66	17,676	5,902	21,266
41	10,843	3,864	36,471	67	18,036	5,901	20,526
				68	18,400	5,878	19,777

¹ Inkoopsummen gefinancierd met externe middelen worden met 2% ten behoeve van incassokosten verhoogd.

² OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

³ Dit is de leeftijd van de deelnemer op het moment van inkoop van het OP, dan wel de leeftijd van de partner op het moment van inkoop van PP.

Voorbeelden

- Inkoop van € 1 OP₆₈ kost een 54-jarige deelnemer eenmalig € 1 x 13,912 = € 13,91
- Inkoop van € 1.200 OP₆₈ kost een 28-jarige deelnemer eenmalig € 1.200 x 8,210 = € 9.852,00
- Inkoop van € 1 latent partnerpensioen kost een 55-jarige deelnemer eenmalig € 1 x 5,310 = € 5,31
- Inkoop van € 100 OP₆₈ in combinatie met 70% (= € 70) latent partnerpensioen kost een 41-jarige deelnemer eenmalig € 100 x 10,843 + € 70 x 3,864 = € 1.354,78
- Inkoop van € 1 ingegaan partnerpensioen kost een 55-jarige partner eenmalig € 1 x 28,794 = € 28,79

Bijlage IV: Factoren bij Hoofdstuk V Flexibele pensionering

geldend vanaf 01-01-2018

Schema bij artikel 16a: uitruil van partnerpensioen (PP) voor extra ouderdomspensioen (OP)

Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67		Pensioenrichtleeftijd 68	
Factoren voor het uitruilen van € 100 PP voor extra OP ₆₅ ¹		Factoren voor het uitruilen van € 100 PP voor extra OP ₆₇ ²		Factoren voor het uitruilen van € 100 PP voor extra OP ₆₈ ³	
Leeftijd	Extra OP ₆₅	Leeftijd	Extra OP ₆₇	Leeftijd	Extra OP ₆₈
55	31,0	55	34,9	55	37,1
56	30,9	56	34,7	56	37,0
57	30,7	57	34,6	57	36,8
58	30,5	58	34,4	58	36,6
59	30,3	59	34,1	59	36,3
60	30,1	60	33,8	60	36,0
61	29,8	61	33,5	61	35,7
62	29,4	62	33,1	62	35,2
63	29,1	63	32,7	63	34,8
64	28,7	64	32,2	64	34,2
65	28,3	65	31,7	65	33,7
		66	31,1	66	33,1
		67	30,5	67	32,4
				68	31,6

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Uitrui op 65- jarige leeftijd van € 200 partnerpensioen geeft een aanspraak op $2 \times 28,300 = € 56,60$
- Uitrui op 67- jarige leeftijd van € 200 partnerpensioen geeft een aanspraak op $2 \times 30,500 = € 61,00$
- Uitrui op 68- jarige leeftijd van € 200 partnerpensioen geeft een aanspraak op $2 \times 31,600 = € 63,20$

Schema bij uitruil van ouderdomspensioen (OP) voor extra partnerpensioen (PP)
geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65			
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₅ ¹ voor € 100 extra PP			
Leeftijd	OP ₆₅ dat wordt uitgeruild	Leeftijd	OP ₆₅ dat wordt uitgeruild
16	23,9	41	29,6
17	24,2	42	29,8
18	24,4	43	30,0
19	24,7	44	30,2
20	25,0	45	30,4
21	25,2	46	30,5
22	25,5	47	30,7
23	25,7	48	30,8
24	26,0	49	30,9
25	26,2	50	31,0
26	26,4	51	31,1
27	26,6	52	31,1
28	26,9	53	31,1
29	27,1	54	31,0
30	27,3	55	31,0
31	27,5	56	30,9
32	27,8	57	30,7
33	28,0	58	30,5
34	28,2	59	30,3
35	28,4	60	30,1
36	28,6	61	29,8
37	28,8	62	29,4
38	29,0	63	29,1
39	29,2	64	28,7
40	29,4	65	28,3

Pensioenrichtleeftijd 67			
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₇ ¹ voor € 100 extra PP			
Leeftijd	OP ₆₇ dat wordt uitgeruild	Leeftijd	OP ₆₇ dat wordt uitgeruild
16	26,7	41	33,2
17	27,0	42	33,4
18	27,3	43	33,7
19	27,6	44	33,9
20	27,9	45	34,1
21	28,2	46	34,2
22	28,5	47	34,4
23	28,7	48	34,6
24	29,0	49	34,7
25	29,3	50	34,8
26	29,5	51	34,9
27	29,8	52	34,9
28	30,1	53	34,9
29	30,3	54	34,9
30	30,6	55	34,9
31	30,8	56	34,7
32	31,1	57	34,6
33	31,3	58	34,4
34	31,6	59	34,1
35	31,8	60	33,8
36	32,1	61	33,5
37	32,3	62	33,1
38	32,5	63	32,7
39	32,8	64	32,2
40	33,0	65	31,7
		66	31,1
		67	30,5

Pensioenrichtleeftijd 68			
Factoren voor het uitruilen van OP ₆₈ ¹ voor € 100 extra PP			
Leeftijd	OP ₆₈ dat wordt uitgeruild	Leeftijd	OP ₆₈ dat wordt uitgeruild
16	28,2	41	35,3
17	28,5	42	35,5
18	28,9	43	35,7
19	29,2	44	36,0
20	29,5	45	36,2
21	29,8	46	36,4
22	30,1	47	36,6
23	30,5	48	36,7
24	30,7	49	36,9
25	31,0	50	37,0
26	31,3	51	37,1
27	31,6	52	37,1
28	31,9	53	37,2
29	32,2	54	37,1
30	32,4	55	37,1
31	32,7	56	37,0
32	33,0	57	36,8
33	33,3	58	36,6
34	33,5	59	36,3
35	33,8	60	36,0
36	34,0	61	35,7
37	34,3	62	35,2
38	34,5	63	34,8
39	34,8	64	34,2
40	35,0	65	33,7
		66	33,1
		67	32,4
		68	31,6

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Uitrust op 65- jarige leeftijd van $2 \times 28,300 = € 56,60$ OP₆₅ geeft een aanspraak op partnerpensioen van $2 \times 100 = € 200$
- Uitrust op 67- jarige leeftijd van $3 \times 30,500 = € 91,50$ OP₆₇ geeft een aanspraak op partnerpensioen van $3 \times 100 = € 300$
- Uitrust op 68- jarige leeftijd van $4 \times 31,600 = € 126,40$ OP₆₈ geeft een aanspraak op partnerpensioen van $4 \times 100 = € 400$

Schema bij artikel 17: vervroeging en uitstel van ouderdomspensioen
geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67		Pensioenrichtleeftijd 68	
Percentages voor het vervroegen en uitstellen van OP ₆₅ ¹		Percentages voor het vervroegen en uitstellen van OP ₆₇ ¹		Percentages voor het vervroegen en uitstellen van OP ₆₈ ¹	
Leeftijd waarnaar wordt vervroegd of uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₅ wordt aangepast	Leeftijd waarnaar wordt vervroegd of uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₇ wordt aangepast	Leeftijd waarnaar wordt vervroegd of uitgesteld	Percentage waarmee het OP ₆₈ wordt aangepast
55	-38,6%	55	-45,5%	55	-48,7%
56	-35,9%	56	-43,0%	56	-46,5%
57	-32,9%	57	-40,4%	57	-44,0%
58	-29,7%	58	-37,6%	58	-41,4%
59	-26,3%	59	-34,6%	59	-38,6%
60	-22,7%	60	-31,3%	60	-35,5%
61	-18,8%	61	-27,8%	61	-32,2%
62	-14,6%	62	-24,0%	62	-28,6%
63	-10,0%	63	-19,9%	63	-24,8%
64	-5,2%	64	-15,5%	64	-20,6%
65	0,0%	65	-10,7%	65	-16,0%
66	5,7%	66	-5,6%	66	-11,1%
67	12,0%	67	0,0%	67	-5,8%
68	19,1%	68	6,2%	68	0,0%
69	27,0%	69	13,1%	69	6,4%
70	35,9%	70	20,8%	70	13,7%
71	45,8%	71	29,6%	71	21,8%

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden van vervroeging

- € 1.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 60 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] - [22,7% van € 1.000] = € 1.000 - € 227 = € 773

- € 1.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd 60 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] - [31,3% van € 1.000] = € 1.000 - € 313 = € 687

- € 1.000 OP₆₈ geeft vanaf leeftijd 60 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] - [35,5% van € 1.000] = € 1.000 - € 355 = € 645

Voorbeelden van uitstel

- € 1.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] + [35,9% van € 1.000] = € 1.000 + € 359 = € 1.359

- € 1.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] + [20,8% van € 1.000] = € 1.000 + € 208 = € 1.208

- € 1.000 OP₆₈ geeft vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van [€ 1.000] + [13,7% van € 1.000] = € 1.000 + € 137 = € 1.137

Schema bij artikel 18: Tijdelijk ouderdomspensioen (TOP)

geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65	
OP ₆₅ ¹ omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 65	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₅
55	1,591
56	1,786
57	2,040
58	2,367
59	2,802
60	3,405
61	4,319
62	5,849
63	9,000
64	18,231

Pensioenrichtleeftijd 67	
OP ₆₇ ² omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 67	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₇
55	1,198
56	1,326
57	1,475
58	1,660
59	1,890
60	2,195
61	2,597
62	3,167
63	4,025
64	5,452
65	8,346
66	16,857

Pensioenrichtleeftijd 65	
OP ₆₅ ¹ omruilen voor TOP vanaf leeftijd 65	
Leeftijd aan het <u>eind</u> van het TOP	TOP per <u>maand</u> bij het omruilen van € 1 OP ₆₅
65 + 1 maand	16,750
65 + 2 maanden	8,417
65 + 3 maanden	6,036
65 + 4 maanden	4,469
65 + 5 maanden	3,556
65 + 6 maanden	2,957
65 + 7 maanden	2,609
65 + 8 maanden	2,276
65 + 9 maanden	2,021
65 + 10 maanden	1,819
65 + 11 maanden	1,686
66	1,545
67	0,778

Pensioenrichtleeftijd 68	
OP ₆₈ ³ omruilen voor TOP dat eindigt op leeftijd 68	
Leeftijd aan het begin van het TOP	TOP per jaar bij het omruilen van € 1 OP ₆₈
55	1,053
56	1,151
57	1,273
58	1,415
59	1,591
60	1,817
61	2,106
62	2,497
63	3,032
64	3,854
65	5,250
66	8,009
67	16,241

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Het omruilen van € 5.000 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 60 tot leeftijd 65 een TOP van € 5.000 x 3,405 = € 17.025 per jaar
- Het omruilen van € 3.000 OP₆₇ geeft vanaf leeftijd 64 tot leeftijd 67 een TOP van € 3.000 x 5,452 = € 16.356 per jaar
- Het omruilen van € 2.000 OP₆₈ geeft vanaf leeftijd 65 tot leeftijd 68 een TOP van € 2.000 x 5,25 = € 10.500 per jaar
- Het omruilen van € 100 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 65 tot leeftijd 65 en 3 maanden een TOP van € 100 x 6,036 = € 604 per maand
- Het omruilen van € 500 OP₆₅ geeft vanaf leeftijd 65 tot leeftijd 66 een TOP van € 500 x 0,778 = € 389 per maand

Schema bij artikel 19: Getrapt pensioen (TRAP)

geldend vanaf 1 januari 2018

De onderstaande varianten van getrapt pensioen zijn mogelijk.

Trapvorm	Lengte trap	Uitkeringsverhouding	Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67	
			Percentage van het OP ₆₅ ¹ bij TRAP vanaf leeftijd 65		Percentage van het OP ₆₇ ² bij TRAP vanaf leeftijd 67	
			TRAP-percentages		TRAP-percentages	
Hoog - Laag	5 jaar	100 : 75	van leeftijd 65 tot 70: 122,00%	vanaf leeftijd 70: 91,50%	van leeftijd 67 tot 72: 121,00%	vanaf leeftijd 72: 90,75%
		100 : 90	van leeftijd 65 tot 70: 107,00%	vanaf leeftijd 70: 96,30%	van leeftijd 67 tot 72: 107,00%	vanaf leeftijd 72: 96,30%
	10 jaar	100 : 75	van leeftijd 65 tot 75: 114,00%	vanaf leeftijd 75: 85,50%	van leeftijd 67 tot 77: 113,00%	vanaf leeftijd 77: 84,75%
		100 : 90	van leeftijd 65 tot 75: 105,00%	vanaf leeftijd 75: 94,50%	van leeftijd 67 tot 77: 104,00%	vanaf leeftijd 77: 93,60%
Laag - Hoog	5 jaar	75 : 100	van leeftijd 65 tot 70: 80,00%	vanaf leeftijd 70: 106,67%	van leeftijd 67 tot 72: 80,00%	vanaf leeftijd 72: 106,67%
		90 : 100	van leeftijd 65 tot 70: 92,00%	vanaf leeftijd 70: 102,22%	van leeftijd 67 tot 72: 92,00%	vanaf leeftijd 72: 102,22%

Trapvorm	Lengte trap	Uitkeringsverhouding	Pensioenrichtleeftijd 68	
			Percentage van het OP ₆₈ ³ bij TRAP vanaf leeftijd 68	
			TRAP-percentages	
Hoog - Laag	5 jaar	100 : 75	van leeftijd 68 tot 73: 121,00%	vanaf leeftijd 73: 90,75%
		100 : 90	van leeftijd 68 tot 73: 107,00%	vanaf leeftijd 73: 96,30%
	10 jaar	100 : 75	van leeftijd 68 tot 78: 112,00%	vanaf leeftijd 78: 84,00%
		100 : 90	van leeftijd 68 tot 78: 104,00%	vanaf leeftijd 78: 93,60%
Laag - Hoog	5 jaar	75 : 100	van leeftijd 68 tot 73: 80,00%	vanaf leeftijd 73: 106,67%
		90 : 100	van leeftijd 68 tot 73: 92,00%	vanaf leeftijd 73: 102,22%

De TRAP-percentages voor de gehele pensioenrichtleeftijd 66 worden op dezelfde manier bepaald en afgerond. De TRAP-percentages voor een TRAP die ingaat tussen 65 en 68 jaar worden berekend door interpolatie en worden niet afgerond.

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- € 10.000 OP₆₅ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste 5 jaar 100% en daarna 75%, vanaf leeftijd 65 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 122% = € 12.200 tot leeftijd 70 en vanaf leeftijd 70 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 91,5% = € 9.150
- € 10.000 OP₆₇ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste 10 jaar 100% en daarna 90%, vanaf leeftijd 67 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 104% = € 10.400 tot leeftijd 77 en vanaf leeftijd 77 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 93,6% = € 9.360
- € 10.000 OP₆₈ geeft bij een gewenste TRAP-verhouding van de eerste 5 jaar 75% en daarna 100%, vanaf leeftijd 68 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 80% = € 8.000 tot leeftijd 73 en vanaf leeftijd 73 een ouderdomspensioen van € 10.000 x 106,67% = € 10.667

Schema bij artikel 20: Gelijk overlevingspensioen (GOP)

geldend vanaf 1 januari 2018

Bij Gelijk overlevingspensioen (GOP) wordt eerst een verhouding van 100% ouderdomspensioen en 70% partnerpensioen gerealiseerd. Vervolgens wordt bij in leven zijn van zowel de gepensioneerde als de partner, 100% van het ouderdomspensioen uitgekeerd. Bij overlijden van de deelnemer óf de partner, wordt het GOP-percentage uitgekeerd.

Pensioenrichtleeftijd 65		Pensioenrichtleeftijd 67		Pensioenrichtleeftijd 68	
GOP-percentage bij OP65 ¹		GOP-percentage bij OP67 ²		GOP-percentage bij OP68 ³	
Leeftijd	GOP-percentage	Leeftijd	GOP-percentage	Leeftijd	GOP-percentage
55	78,0%	55	78,0%	55	78,0%
56					
57					
58					
59					
60					
61					
62					
63					
64					
65					
66					
67					
68					
69					
70					
71					

¹ OP65 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP67 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP68 = Aanspraken op ouderdomspensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Bij € 1.000 OP65 en € 700 Partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.
- Bij € 1.000 OP67 en € 700 Partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.
- Bij € 1.000 OP68 en € 700 Partnerpensioen,
is het ouderdomspensioen € 1.000 zolang zowel de gepensioneerde als de partner in leven zijn
Bij overlijden van de gepensioneerde óf de partner wordt 78% van € 1.000 = € 780 uitgekeerd.

Bijlage V: Afkoopfactoren voor ouderdompensioen en nabestaandenpensioen

geldend vanaf 1 januari 2018

Pensioenrichtleeftijd 65			
Afkooptarieven voor Ouderdompensioen 65 (OP ₆₅ ¹)			
Leeftijd	OP ₆₅	Leeftijd	OP ₆₅
16	6,617	41	11,573
17	6,774	42	11,811
18	6,934	43	12,051
19	7,098	44	12,293
20	7,265	45	12,536
21	7,436	46	12,781
22	7,610	47	13,030
23	7,788	48	13,283
24	7,969	49	13,541
25	8,154	50	13,803
26	8,342	51	14,071
27	8,534	52	14,345
28	8,730	53	14,626
29	8,929	54	14,915
30	9,131	55	15,211
31	9,337	56	15,515
32	9,547	57	15,828
33	9,760	58	16,148
34	9,976	59	16,474
35	10,195	60	16,805
36	10,418	61	17,140
37	10,643	62	17,477
38	10,872	63	17,815
39	11,103	64	18,154
40	11,337	65	18,492

Pensioenrichtleeftijd 67			
Afkooptarieven voor Ouderdompensioen 67 (OP ₆₇ ²)			
Leeftijd	OP ₆₇	Leeftijd	OP ₆₇
16	5,931	41	10,320
17	6,070	42	10,532
18	6,212	43	10,746
19	6,357	44	10,962
20	6,505	45	11,179
21	6,657	46	11,398
22	6,811	47	11,618
23	6,968	48	11,840
24	7,129	49	12,065
25	7,293	50	12,294
26	7,459	51	12,528
27	7,629	52	12,766
28	7,802	53	13,010
29	7,978	54	13,260
30	8,157	55	13,518
31	8,339	56	13,783
32	8,525	57	14,055
33	8,713	58	14,337
34	8,904	59	14,628
35	9,098	60	14,926
36	9,295	61	15,232
37	9,495	62	15,543
38	9,698	63	15,859
39	9,903	64	16,181
40	10,110	65	16,505
		66	16,831
		67	17,162

Pensioenrichtleeftijd 68			
Afkooptarieven voor Ouderdompensioen 68 (OP ₆₈ ³)			
Leeftijd	OP ₆₈	Leeftijd	OP ₆₈
16	5,603	41	9,719
17	5,733	42	9,918
18	5,867	43	10,119
19	6,003	44	10,322
20	6,142	45	10,527
21	6,284	46	10,732
22	6,429	47	10,940
23	6,576	48	11,148
24	6,727	49	11,358
25	6,881	50	11,572
26	7,037	51	11,789
27	7,196	52	12,010
28	7,358	53	12,237
29	7,523	54	12,469
30	7,691	55	12,707
31	7,862	56	12,953
32	8,035	57	13,206
33	8,212	58	13,468
34	8,391	59	13,738
35	8,573	60	14,017
36	8,758	61	14,306
37	8,945	62	14,601
38	9,135	63	14,903
39	9,327	64	15,211
40	9,522	65	15,525
		66	15,843
		67	16,166
		68	16,492

Partnerpensioen (PP)			
Afkooptarieven voor partnerpensioen (PP)			
Leeftijd	PP	Leeftijd	PP
16	1,581	41	3,429
17	1,636	42	3,523
18	1,694	43	3,617
19	1,753	44	3,712
20	1,813	45	3,808
21	1,875	46	3,904
22	1,938	47	3,999
23	2,003	48	4,093
24	2,068	49	4,187
25	2,135	50	4,280
26	2,204	51	4,371
27	2,274	52	4,460
28	2,346	53	4,547
29	2,420	54	4,631
30	2,495	55	4,712
31	2,572	56	4,789
32	2,651	57	4,862
33	2,731	58	4,931
34	2,813	59	4,994
35	2,896	60	5,052
36	2,980	61	5,101
37	3,067	62	5,144
38	3,156	63	5,181
39	3,246	64	5,208
40	3,337	65	5,228
		66	5,238
		67	5,237
		68	5,216

¹ OP₆₅ = Aanspraken op ouderdompensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 65 jaar.

² OP₆₇ = Aanspraken op ouderdompensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 67 jaar.

³ OP₆₈ = Aanspraken op ouderdompensioen die gericht zijn op pensioenleeftijd 68 jaar.

Voorbeelden

- Het afkoopbedrag van € 100 OP₆₅ is voor een 30-jarige deelnemer € 100 x 9,131 = € 913,10
- Het afkoopbedrag van € 100 OP₆₇ is voor een 50-jarige deelnemer € 100 x 12,294 = € 1.229,40
- Het afkoopbedrag van € 100 OP₆₈ is voor een 60-jarige deelnemer € 100 x 14,017 = € 1.401,70
- Het afkoopbedrag van € 70 PP is voor een 65-jarige deelnemer € 70 x 5,228 = € 365,96

Bijlage VI: Tarieven ANW-hiaatverzekering

geldend vanaf 1 januari 2018

Het tarief van de ANW-hiaat verzekering wordt berekend door de vermenigvuldiging van een factor voor de deelnemer met een factor voor de partner. De factor voor de partner is afhankelijk van de einddatum van de uitkering. Momenteel is de einddatum van de uitkering gesteld op de AOW-ingangsdatum van de partner.

ANW-hiaat verzekering					
Tarief voor een verzekerd bedrag van € 1 = Factor deelnemer x Factor partner					
Leeftijd deelnemer of partner	Factor deelnemer	Factor partner bij uitkering tot AOW- ingangsdatum	Leeftijd deelnemer of partner	Factor deelnemer	Factor partner bij uitkering tot AOW- ingangsdatum
16	0,00007	38,503	41	0,00038	24,648
17	0,00008	38,099	42	0,00042	23,911
18	0,00010	37,685	43	0,00047	23,158
19	0,00011	37,259	44	0,00052	22,391
20	0,00012	36,824	45	0,00057	21,611
21	0,00013	36,376	46	0,00063	20,816
22	0,00013	35,917	47	0,00072	20,009
23	0,00014	35,446	48	0,00080	19,189
24	0,00015	34,962	49	0,00088	18,351
25	0,00015	34,466	50	0,00097	17,498
26	0,00016	33,957	51	0,00109	16,627
27	0,00015	33,435	52	0,00122	15,740
28	0,00017	32,900	53	0,00135	14,835
29	0,00018	32,351	54	0,00149	13,911
30	0,00018	31,789	55	0,00167	12,967
31	0,00019	31,213	56	0,00183	12,004
32	0,00020	30,622	57	0,00205	11,021
33	0,00021	30,017	58	0,00227	10,018
34	0,00022	29,398	59	0,00247	8,996
35	0,00024	28,764	60	0,00277	7,953
36	0,00025	28,115	61	0,00304	6,895
37	0,00027	27,451	62	0,00335	5,821
38	0,00029	26,773	63	0,00371	4,732
39	0,00032	26,080	64	0,00410	2,986
40	0,00035	25,371	65	0,00454	1,499
			66	0,00504	0,000
			67	0,00553	0,000

Voorbeeld

- Voor een deelnemer van 50 jaar met een partner van 45 jaar,
is het tarief voor een verzekerd bedrag van € 1.000 bij uitkering tot de AOW-ingangsdatum van de partner
(= 67 jaar en 3 maanden)

$$\begin{aligned} & \text{€ 1.000} \times \text{factor deelnemer 50 jaar} \times \text{factor partner 45 jaar} = \\ & \text{€ 1.000} \times 0,00097 \times 21,611 = \text{€ 20,96} \end{aligned}$$

Bij de tarieven, factoren en percentages uit bijlagen III, IV, V en VI is uitgegaan van algemeen aanvaardbare actuariële grondslagen en is rekening gehouden met collectieve actuariële gelijkwaardigheid.